

1. A Bíróságok fejezet szakmai tevékenységének rövid bemutatása

Az Országos Bírósági Hivatal (OBH) elnöke a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 76. § (1) bekezdés a) pontjában írtak alapján kialakított stratégiai programjában elsőként szerepel, hogy a bíróságok alkotmányos kötelezettségüket teljesítsék, a független bírók magas színvonalon és időszerűen ítélkezzenek.

Ezen stratégiai célkitűzés a bíróságok működési színvonalának javításával, az ítélkezési munka hatékonyságának megerősítésével és fokozásával, az eljárási határidők megtartásával teljesíthető, amely feltételezi a szükséges tárgyi feltételek biztosítását.

I. A bírósági szervezet munkáját és a központi igazgatási feladatokat befolyásoló külső körülmények

A bírósági szervezet munkáját és a központi igazgatási feladatokat mindenkor meghatározzák a jogszabályi kötelezettségek, azok változásai, a bírósági szervezetben bekövetkezett strukturális és más, az ítélkezésre kihatással lévő társadalmi változások.

I.1. Bírósági szervezetben bekövetkező strukturális változások

Az Országgyűlés 2016. június 7-i ülésnapján 2017. január 1-jei hatállyal új járásbíróságot hozott létre Szigetszentmiklóson, illetve Fejér megye átkerült a Győri Ítéltábla illetékességi területéhez.

Az OBH együttműködve a Budapest Környéki Törvényszékkal a 2016-os esztendőben megtette az új járásbíróság kialakításával kapcsolatban szükséges intézkedéseket a személyi állomány és a tárgyi feltételek biztosítása érdekében, valamint egyeztetett az Igazgatási Központ kialakítását koordináló Pest Megyei Kormányhivatallal és a Miniszterelnökséggel is (figyelemmel arra, hogy a szigetszentmiklósi Igazgatási Központ nem csupán a Szigetszentmiklósi Járásbíróságnak ad otthont, hanem a Járási Ügyészségnek, a Járási Hivatalnak és a Szigetszentmiklósi Rendőrkapitányságnak is).

I.2. A bírósági szervezet működését, illetve a bírósági munkaterhet érintő jelentősebb jogszabályi változások

a)

A **devizahiteles peres ügyek** 2015 januárjától új ügyminőséget kaptak, valamint ezeket az ügyeket külön is jelölik („DH”) a bíróságok, megkönnyítve a későbbi adatszolgáltatást.

2016. évben országosan összesen több mint 19.000 db devizahiteles ügy **érkezett** (első- és másodfokon) – ebből az ítéltáblákra 600 db, míg a törvényszékekre és járásbíróságokra 18.400 db érkezett.

A 2016. évben érkezett több mint 19.000 db devizahiteles ügyből 2016. év végén (2016. december 31. napján) országosan összesen megközelítőleg 8.000 db devizahiteles ügy **volt folyamatban** (első- és másodfokon).

2015. júliustól az elszámolások felülvizsgálatára szolgáló **devizahiteles nemperes ügyek** elbírálása újabb kihívást jelentett a bíróságok számára. 2016. év végéig országosan összesen közel 3.500 db devizahiteles nemperes ügy érkezett.

A bírósági szervezet számára a devizahiteles peres és nemperes eljárások intézése, a felmerült igazgatási és szakmai többletfeladatok ellátása 2016. évben is jelentős kihívást jelentett, amelynek a szervezet sikerrel megfelelt. Az eljárások időszerű lefolytatásához szükséges tárgyi (tárgyalók, informatikai eszközök) és személyi feltételeket az OBH biztosította.

b)

2016. évben folytatódott a **Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) az elektronikus kapcsolattartás** kiterjesztését előíró szabályainak, valamint a kapcsolódó jogszabályok (pl: az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény, a perkapu szolgáltatás bevezetéséhez szükséges egyes kormányrendeletek) módosításának előkészítése.

2016. július 1. napjától a polgári perekben és törvényi rendelkezés alapján más polgári eljárásokban, valamint a közigazgatási és munkaügyi perekben is kötelezővé vált a bírósággal történő elektronikus kapcsolattartás a jogi képviselővel eljáró felek, a gazdálkodó szervezetek, valamint a közigazgatási szervek számára. A kötelező elektronikus kapcsolattartással érintett személyi kör a keresetlevelet, továbbá minden egyéb beadványt, okirati bizonyítékot és ezek mellékletét kizárólag elektronikus úton nyújthatja be, mely az eljárás valamennyi szakaszában, így a rendkívüli perorvoslati szakban is irányadó.

Mindemellett **bíróságok egymás közötti és a közigazgatási szervekkel, illetve más hatóságokkal történő kapcsolattartása 2016. július 01. napjától** kizárólagosan elektronikus.

Az elektronikus kapcsolattartás 2016. évi kiterjesztésére figyelemmel dinamikusan nőtt a bíróságra elektronikusan érkező kezdő és utóiratok száma. Míg 2015. évben 1600 db, **2016. első félévében 6.406 db, a kiterjesztést követően; 2016. második félévében pedig már 95.826 db elektronikus beadvány** érkezett a bíróságokra.

Az **elektronikusan indult peres eljárások** (csak kezdőiratok) száma évről évre növekvő tendenciát mutat, a 2016. július 01-jei kiterjesztést követően **2016. második félévében számuk meghaladta a 32.000 db-ot.**

2016. május 17. napjától – a csőd- és felszámolási eljárások mellett - már az elektronikus polgári perekben is lehetővé vált az eljárási illetékeknek az **EFER rendszeren** keresztül történő elektronikus megfizetése.

I.3. A bírósági szervezet működését érintő jelentősebb társadalmi változások

A kormány által 2015 szeptemberében Bács-Kiskun, Csongrád, Zala, Baranya, Vas, Somogy megyére elrendelt, tömeges bevándorlás okozta válsághelyzettel összefüggésben elrendelt intézkedéseknek köszönhetően a határázárallal kapcsolatos bűncselekmények és a menedéjogról szóló törvény szerinti, a határon lefolytatott eljárások alapján indult felülvizsgálati eljárások tekintetében a Szegedi, a Pécsi és a Zalaegerszegi Törvényszék kizárólagos illetékessége került kikötésre, ami a 2016. évi ügyforgalom alakulását is

befolyásolta.

A 2016. évben változatlanul a Szegedi Törvényszéket érintette leginkább a tömeges bevándorlással kapcsolatos ügyforgalom, a büntetőeljárásokban is tapasztalható volt az ezekkel összefüggő ügyek emelkedése, így a Szegedi Járásbíróságra határozott tiltott átlépésének büntette miatt 2.105 db ügy érkezett. A menekültügyi határozat felülvizsgálatával kapcsolatos nemperes eljárásban a 2016. évben a Gyulai Törvényszéken (Békéscsabai Járásbíróság) és a Debreceni Törvényszéken (Debreceni Járásbíróság) volt kimagasló. A menekültügyi nemperes ügyérkezés 2016-ban csaknem háromszorosára nőtt. A 2016. évi menekültügyi peres ügyérkezésnek (989 db) a 2015. évihez képest mintegy négyszeresre emelkedése ugyancsak jelentősen terhelte a bírósági szervezetrendszert, ezek intézése elsősorban a Szegedi, Győri, a Debreceni, valamint a Fővárosi Törvényszékre rótt kiemelt terhet.

A menekültügyi eljárásokban, az elfogadhatatlanság miatti közigazgatási döntés bírósági felülvizsgálata iránti eljárások elbírálásában elsősorban a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság és a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság volt érintett.

A bírósági szervezetrendszer a kezdetektől külön munkaszervezési megoldásokkal és a bírák, igazságügyi alkalmazottak többletmunkájával biztosította, hogy a tömeges bevándorlás okozta válsághelyzettel összefüggő büntetőeljárások lefolytatására bíróság elé állítás keretében kerüljön sor. A terheltek elfogásától számított 72 órán belül, a hét minden napján, meghosszabbított munkarendben dolgoztak a bírák, azért, hogy a törvény által előírt soronkívüliség követelménye minden esetben érvényesüljön. Ennek érdekében a Szegedi Törvényszékre 2015-ben 128 bírósági titkár, 107 bírósági titkár, 236 további igazságügyi alkalmazott vállalta a kirendelést, kirendelésükre 2016. március 31-ig került sor, melyet követően – az ügyérkezés fokozatos csökkenésének eredményeként – a kirendelések meghosszabbításra már nem volt szükség.

A 2016. évben a bírósági szervezet a tömeges bevándorlás okozta a bíróságokra háruló peres és nemperes ügyintézésben jelentkező feladatokat az időszerűség, a soronkívüliség követelményének szem előtt tartásával teljesítette.

Az OBH az idegenrendészeti és menekültügyi eljárások időszerűségének és szakszerű ellátásának biztosítására a 2016. évben – a 2015. évhez hasonlóan – kiemelt figyelmet fordított. Az OBH ennek érdekében:

- a zökkenőmentes bírósági működés biztosítása céljából az érintett társhatóságokkal (Igazságügyi Minisztérium, Belügyminisztérium, Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal, Legfőbb Ügyészség) személyes egyeztetések keretében tartott kapcsolatot;
- folyamatosan monitorozta és számon tartotta az idegenrendészeti ügyekkel országosan érintett mintegy 12 törvényszék 14 járásbíróságának ügyforgalmát;
- a megtett intézkedésekről és az ügyforgalmi adatokról rendszeresen tájékoztatást adott az Igazságügyi Minisztériumnak;
- az érintett törvényszékekkel együttműködve gondoskodott a nyilvánosság tájékoztatásáról, a sajtómegkeresések megválaszolásáról;
- folyamatosan nyomon követte az egyes migrációs és menekültügyi tárgyú jogszabályok módosítását, véleményezte azokat;
- az idegenrendészeti és menekültügyi eljárások ügyforgalmi adatainak teljes körű, valamennyi releváns részlet megismerésére alkalmas lajstromozást vezetett be;

- az idegenrendészeti projekt keretében az idegenrendészet, menekültügy témakörében bírák, bírósági titkárok bevonásával szakmai konferenciát rendezett. Az idegenrendészeti ügyekkel kapcsolatban felmerült elméleti és gyakorlati tapasztalatok összegzéseként Idegenrendészeti kézikönyv készült, amely várhatóan 2017. júniusában jelent meg.

A tömeges bevándorlással összefüggésben felmerült összes kiadás a 2015. évi 505,8 millió forinthez képest – az ügyérkezés 2016 márciusától tapasztalható fokozatos, ugyanakkor gyors csökkenésének eredményeként – kevesebb, mint felére 208,8 millió forintra csökkent.

II. Ügyforgalmi adatok

II.1. Ügyérkezés

2016-ban **országosan** 1 millió 412 ezer ügy érkezett a bíróságokra, amely a 2015. évhez képest (1 millió 478 ezer ügy) 4,5%-kal kevesebb.

A **peres ügyérkezés** mérsékelt arányban, **2,9%-kal** (344 ezerről 354 ezerre) **nőtt**.

A **járásbíróságokon, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróságokon** az érkezett peres ügyek száma (szabálysértési ügyek nélkül) 3,4%-kal (233 ezerről 241 ezerre), ezen belül a közigazgatási perek száma az előző évhez képest 3,1 %-kal (13 750-ről 14 173-ra) nőtt, azonban a munkaügyi pereké 5,6%-kal (14 273-ről 13 477-ra) csökkent.

A nemperes ügyek – beleértve a mediációs és szabálysértési ügyeket is - száma 10,7%-kal (551 ezerről 492 ezerre) csökkent. A nemperes ügyeken belül azonban jelentősen nőtt a munkaügyi nemperes ügyek száma (48,7%-kal, 1 346 ügy után már 2 001 érkezett ügy).

Törvényszéki első fokon az érkezett peres ügyek száma összességében 5,9%-kal emelkedett (27 052-ről 28 661-re). A 2016. évben az érkezett nemperes ügyek száma (csőd és felszámolási eljárásokkal, valamint cégügyekkel együtt) 2015. évhez képest 3,8%-kal csökkent (522 ezerről 502 ezerre).

A **törvényszékek másodfokú ítélezési szintjén** (az elsőfokú és szabálysértési ügyek nélkül) 3,6%-kal, 70 196-ről 72 736-ra nőtt az érkezés.

Az **ítélőtáblákon** összességében 8,7%-kal nőtt az érkezett ügyek száma (17 920-ről 19 486-ra).

A **Kúriához** érkezett ügyek száma 14,7%-kal növekedett (7 805-ről 8 950-re).

II.1.1. Dömpingügyek 2016-ban – a devizahiteles ügyek

2016. évben országosan összesen több mint 19.000 db devizahiteles ügy **érkezett** (első- és másodfokon) – ebből az ítélotáblákra 600 db, míg a törvényszékekre és járásbíróságokra 18.400 db érkezett.

2015 júliusától az elszámolások felülvizsgálatára szolgáló **devizahiteles nemperes ügyek** elbírálása újabb kihívást jelentett a bíróságok számára. 2016. év végéig országosan összesen közel 3.500 db devizahiteles nemperes ügy érkezett.

II.1.2. Dömpingügyek 2016-ban – migrációs ügyek

A Kormány 2015. szeptemberében Bács-Kiskun, Csongrád, Zala, Baranya, Vas, Somogy megyére **tömeges bevándorlás okozta válsághelyzetet rendelt el**, a jogalkotó új bűncselekményeket és közigazgatási eljárást vezetett be, továbbá módosultak az ezzel összefüggő eljárások illetékességi szabályai is.

Az érintett ügyeket érintően a 2016. évi ügyforgalmi adatokban jelentős emelkedés mutatkozik a 2015. évi adatokhoz képest.

2016-ban a Szegedi Törvényszék területén **határozat tiltott átlépésének büntette miatt 2.105** büntetőeljárás, az országos adatokat tekintve **embercsempészás büntette miatt összesen 487** büntetőeljárás, **2.801 idegenrendészeti nemperes eljárás, 5.582 menekültügyi nemperes eljárás és 989 menekültügyi peres eljárás** indult.

Az országosan összesített ügyérkezés (migrációval összefüggésbe hozható peres, nemperes, menekültügy, idegenrendészet, büntető, kerítéssel kapcsolatos letéti ügyek) a 2015. évi 6.810 db ügghöz képest 2,5 szeresére, 16.567 db-ra növekedett.

II.2. Ügybefejezés

A bíróságok **az indult ügyek számánál** összességében 2,4%-kal (1 millió 445 ezer), a peres ügyek tekintetében 0,2%-kal (355 ezer) **több ügyet fejeztek be**. A befejezések száma, a törvényszék másodfokot és a Kúriát kivéve, **minden ítélkezési szinten meghaladta az érkezett ügyek számát**.

2016-ban a **járásbíróságokon, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróságokon** összességében (bíróági végrehajtási ügyek és szabálysértés nélkül) 398 392 ügyet fejeztek be, ez 2015. évhez képest (390 020 ügy) 2,1%-os növekedés.

A **törvényszékek elsőfokú** ügyszakaiban (a cégbíróságok nélkül) összességében 103 ezer ügyet fejeztek be, ami 10,4%-kal haladta meg az érkezést. A befejezések száma a büntető nemperes ügyeknél 14,6%-kal, a civilisztika nemperes ügyeknél 3,1%-kal, a csőd és felszámolási ügyeknél pedig kiemelkedően, 43,5%-kal magasabb volt az érkezésnél.

Törvényszék másodfokon az érkezett ügyszámmal csaknem megegyező számú másodfokú (72 219 – szabálysértés nélkül) ügyet fejeztek be a bíróságok. A befejezett ügyek száma a gazdasági peres (1,0%-kal), a büntető peres (1,9%-kal), a büntető nemperes (0,2%-kal) és a munkaügyi nemperes ügyeknél (13%-kal) haladta meg az érkezett ügyek számát.

Az **ítélőtáblák** összességében 12%-kal több pert fejeztek be (4 946), mint amennyi érkezett (4 408). A befejezett ügyek száma a polgári peres ügyszakban 12%-kal, a gazdasági peres ügyszakban 15%-kal, a másod- és harmadfokú büntető peres ügyeket tekintve 10%-kal, a katonai peres ügyszakban 7,5%-kal; míg a (másod- és elsőfokú) nemperes ügyszakon belül a

polgári ügyszakban 2,5%-kal, a büntető ügyszakban 0,7%-kal és a katonai ügyszakban 18%-kal haladta meg az érkezett ügyekét.

A **Kúrián** a befejezések száma (8 191) összességében 8,5%-kal maradt el az érkezések számától (8 950).

II.3. Időszerű ítélkezés

2016-ban a **járásbíróóságokon, valamint a közigazgatási és munkaügyi bíróságokon** – a polgári és a közigazgatási ügyek kivételével – valamennyi peres ügyszakban csökkent a folyamatban maradt ügyek száma: a munkaügyi pereknél 11,8%-kal, a büntető pereknél 9,2%-kal, a gazdasági pereknél 15,1%-al kevesebb ügy maradt folyamatban, mint 2015. év végén.

A szabálysértési ügyintézés esetében kiemelendő, hogy a folyamatban maradt szabálysértési nemperes ügyek száma 25,1%-al csökkent 2016. év végére (32 919-ről 24 646-ra).

Törvényszék első fokon időszerűség tekintetében sikerült tartani a 2015-ben elért eredményeket: a perek 82%-át fejezték be a bíróságok egy éven belül. Kiemelendő, hogy a két éven túli ügyek száma összességében 12,2%-al csökkent.

Törvényszék másodfokon, 2015-höz képest nem változott számottevően az egy éven belül befejezett polgári perek aránya (98%), míg a gazdasági pereknél ez az arány 94%-ról 98%-ra emelkedett. Törvényszéki másodfokon a perek 97%-át, az ítéletábrlábán a perek 93%-át egy éven belül befejezték a bíróságok.

A **törvényszéki elsőfokú** ítélkezésben 2015. évhez képest csökkent (12,7%-kal) a folyamatban maradt ügyek száma, a törvényszékek **másodfokán** az ügyhátralek a 2015. év végéhez képest 3,4%-kal nőtt.

Az **ítélőtábrlábkon** a 2015. év végéhez képest 15,6%-kal csökkent a folyamatban maradt ügyek száma (4 215-ről 3 556-ra).

A **Kúrián** folyamatban maradt ügyek száma a 2015. évihez képest 28 százalékkal nőtt (3 471 ügy).

Az időszerűségi mutatók javulásához hozzájárultak az OBH elnöke által meghirdetett országos programok is: „A szolgáltató bíróságért!”, valamint az azzal szorosán összefonódó, az elhúzódó, 2 éven túli ügyek csökkentését szolgáló program, valamint az ezek folytatását jelentő, a Fenntartható Fejlődés Program.

II.4. Kiemelt jelentőségű ügyek

A fentebb feltüntetett ügyforgalmi adatokban ábrázolt mindennapi bírósági ügyintézésen belül szükséges külön jelezni a **kiemelt jelentőségű ügyeket**, amelyre az eljárás törvények soronkivüliséget, valamint rendkívül rövid intézkedési és eljárás határidőket írnak elő a

bíróságok számára. Fontos megállapítani, hogy a szervezetrendszer ezen ügyek esetében is tudta az előírt eljárási határidőket tartani.

II.5. Bíróságok ellen indított perek

Az OBH 2016. év folyamán **323 perben** kapott meghatalmazást az alperesi bíróságoktól.

2016. december 31-én **535** olyan per **volt folyamatban**, melyben a bíróságok **képviselését az OBH látta el. További 275 ügyben** a bíróságok a **képviselésüket** az OBH meghatalmazása nélkül, **saját hatáskörben** látták el.

A bíróságok ellen indított perek közül a beszámolási időszakban **582 ügy fejeződött be** jogerősen, ebből **26 per** zárult a bíróságok **marasztalásával**, azaz **96%-ban megalapozatlanok voltak** a keresetek.

A marasztalással zárult **26 darab** jogerős ítélet összesen **27,6 millió forint** megfizetésére kötelezte a bíróságokat, amely a 2016. évben indult eljárásokban peresített követeléshez (összesen: 2.880,6 millió forint) viszonyítva rendkívül alacsony összeg, **nem éri el az 1%-t.**

III. A központi igazgatási feladatok egyes általános eszközeivel megtett intézkedések bemutatása

III.1. Szabályzatok, ajánlások

III.1.1. Szabályzatok

Az OBH elnöke 2016-ban **9 új OBH utasítás formájában megjelenő szabályzatot adott ki.** A bíróságok igazgatása szempontjából kiemelt jelentőségű új utasítások a következők:

- a 3/2016. (II. 29.) OBH utasítás **a bírósági fogalmazók felvételi rendjéről szóló szabályzatról** elősegíti a minőségi munkaerő-utánpótlást és a kompetencia alapú kiválasztást, mivel a szabályzat objektív módon tartalmazza a kiválasztás szempontjait, egyszerűsíti és gyorsítja a felvételi eljárást, ezzel ösztönözve a bírói hivatás felé orientálódó jogászokat a fogalmazói pályázat benyújtására
- az 5/2016. (V. 20.) OBH utasítás **a „Bíróságok fejezet” alá tartozó intézmények közbeszerzési, minősített beszerzési és beszerzési eljárásairól szóló szabályzatról** egyaránt segítette az új közbeszerzési törvény szabályainak megfelelést és a bírósági beruházások, beszerzések hatékony megvalósítását
- a 6/2016. (V. 31.) OBH utasítás **az integritási szabályzatról** a hatályos törvényi és egyéb jogi szabályok keretbe foglalásával lehetővé teszi a bíróságok és az OBH integritásának megőrzését, az integritási kockázatok kezelésével kapcsolatos eljárásrend szervezeti kereteinek kialakítását
- a 9/2016. (X. 17.) OBH utasítás **az európai jogi szaktanácsadói hálózatról** elősegíti az európai jog minél szélesebb körű megismerését és hatékony alkalmazását
- a 10/2016. (X. 26.) OBH utasítás **az Országos Bírósági Hivatal elnöke által kiadott szabályozókról** biztosítja, hogy a széleskörű és több lépcsőből álló véleményeztetési

folyamat során minden bíróság előre megismerje a várható szabályokat és aktívan bekapcsolódjon az egyes rendelkezések kialakításába

- a 13/2016. (XII. 22.) OBH utasítás a **Bírósági Határozatok Gyűjteményének közzétételével kapcsolatban a bíróságokra háruló feladatok végrehajtásáról** gondoskodott a bírósági határozatok hatályos jogszabályok szerinti közzétételéről és megismerhetőségéről

A 2016-ban **módosított 9 OBH utasítás** közül a szervezetrendszer hatékony működését különösen a következők segítették:

- 15/2016. (XII. 22.) OBH utasítás a szolgálati bíróság tagjai kinevezésének részletszabályairól és díjazásáról szóló 25/2012. (XII. 21.) OBH utasítás módosításáról
- 16/2016. (XII. 22.) OBH utasítás a bírósági végrehajtói fegyelmi bíróság bíró tagjai díjazásáról szóló szabályzatról szóló 2/2014. (I. 23.) OBH utasítás módosításáról
- 17/2016. (XII. 22.) OBH utasítás a bíróságok és az Országos Bírósági Hivatal gazdálkodásáról szóló szabályzatról szóló 5/2013. (VI. 25.) OBH utasítás módosításáról
- 18/2016. (XII. 30.) OBH utasítás a bíróságok egységes iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. (XII. 23.) OBH utasítás módosításáról

Az új OBH utasítások közzétételével együtt **4 korábbi OIT szabályzat veszítette hatályát** és a még hatályban lévő 6 OIT szabályzat mindegyikének felülvizsgálata elkezdődött.

III.1.2. Ajánlások

Az OBH elnöke 2016-ban **1 ajánlást** adott ki.

III.2. Protokollok, ügymenetleírások

Az OBH belső ügymenetleírásai, eljárási protokolljai a hatékony, egyszerű, gyors és átlátható ügyintézését szolgálják. Általános jellemzőjük, hogy mind az általános, mind pedig a konkrét feladatokhoz kompetenciafüggő, határidőhöz kötött ügyintézés tartozik, vezetői felelősségeket határoznak meg, továbbá a kommunikáció, az előkészítés, a végrehajtás, majd pedig az ellenőrzés rendjére is tartalmazznak előírásokat.

Az OBH 2015-ben komplex protokollt dolgozott ki a külső munkacsoportokban történő részvétellel kapcsolatban, továbbá 2015 I. félévében új elbírálási metódus került kidolgozásra a bírói pályázatok kiírása előtt alapvetően vizsgálandó szempontokról (az engedélyezett létszám munkateherrel való arányossága).

Az OBH-ban alkalmazott protokollok, ügymenet leírások közül megemlíthető még a jogszabály-veleményezés rendjére; a közérdekű bejelentések, panaszok elintézésének belső rendjére vonatkozó; továbbá az új belépő protokoll, mely a főosztályra új belépő kollégák felkészítésének rendjét rögzíti.

A 2016. év folyamán megkezdődött a nem személyi jellegű (kulturális, tudományos és műszaki-felújítási), és a nemzetközi pályázatok protokolljának megalkotása, amelyek

pontosan rögzítik a kiírás, az elbírálás, az eredményhirdetés, illetve egyes szervezeti egységek és felkért külső szakértők egymásra épülő feladatainak sorrendjét és határidejét.

Részletes módszertani útmutató készült a bírói munka értékelési és bíróvizsgálati szabályainak alkalmazásához. Az iratkezelési szabályzathoz kapcsolódóan, levéltári szakemberek bevonásával elkészült a bírósági ügyiratok selejtezésének ügyszakonkénti részletes útmutatója.

III.3. Vizsgálatok

A vizsgálat az igazgatás egy adott területének mélyreható elemzését teszi lehetővé. A vizsgálati módszerek úgy határozandóak meg, hogy azok által a vizsgálat alkalmas legyen arra, hogy ráirányítsa a vezető figyelmét az időszerű, hatékony ítélkezés vagy más kiemelt szempont, például az áldozatvédelem érdekeinek érvényesülésére, vagy éppen a vizsgált területet érintő hiányosságra. A vizsgálatok segítségével felmérhető, hogy mely területeken vannak jelentős különbségek az egyes bíróságok igazgatási gyakorlatában, és tapasztalatainak fényében lehetőség nyílik annak mérlegelésére is, hogy az OBH ajánlás vagy szabályzat alkotásával, esetleg jogszabály-módosítás kezdeményezésével egységesítse a gyakorlatot.

Az OBH elnöke a Bszi. 76. §-a alapján rendelhet el igazgatási vizsgálatot.

Igazgatási vizsgálat lehet különösen rendszeres, rendkívüli, eseti, cél- vagy hatásvizsgálat. Az OBH igazgatási gyakorlatában az általános, rendszeresen, általában visszatérő jelleggel lefolytatásra kerülő vizsgálatok, valamennyi, illetőleg egyes bíróságot érintő célvizsgálatok a tipikusak.

A 2016. évben elrendelt országos célvizsgálatok közül kiemelést érdemel:

- a bíróságokon elévült büntetőügyek,
- két, illetve öt éven túl folyamatban levő ügyek,
- a hatályon kívül helyezések,
- a készenlélet és ügyeletet ellátók tevékenységének és költségeinek,
- a kirendelt védők irattanulmányozásának,
- a családjogi ügyekben elrendelhető kötelező közvetítői eljárásra utalás

országos vizsgálata.

Külön egyes törvényszékeket összesen 1 célvizsgálat érintett.

III.4. Munkacsoportok

Az OBH elnöke a Bszi-ben meghatározott feladatai hatékony ellátása érdekében munkacsoportokat hozhat létre, amelyek az OBH elnökének döntését, álláspontjának kialakítását segítő elemző, javaslattevő, véleményező és szakmai anyagok megalkotásával döntés-előkészítő tevékenységet végeznek. A munkacsoportok a bíróságokon már meglévő ismeretek, tapasztalatok becsatornázását szolgálják, a bírósági dolgozók így szakértelmükkel hozzájárulnak a bírósági szervezet ítélkező tevékenységének, igazgatási feladatainak hatékony és kiszámítható, időszerű és átlátható elvégzéséhez.

Az OBH elnöke a 2015 végén működő 12-ből 8 munkacsoport működési idejét meghosszabbította, 1 új munkacsoport létrehozásáról döntött, 2 munkacsoport pedig megújult tagi összetételben és feladatokkal folytatta tevékenységét. A 2016 évben két munkacsoport fejezte be tevékenységét.

III.5. Képzések

Az OBH elnökének kiemelt stratégiai célja a képzési rendszer fejlesztése. A 2016. évben az OBH-MIA (Magyar Igazságügyi Akadémia) koordinációs és ellenőrzési feladatköre messze túlnyúlt a székhelyén megtartott valamennyi képzés megtervezésén és megtartásán. A cél az országos minőségbiztosítás és felügyelet rendszerének finomítása, a részletek kidolgozása az ítélőtáblák és törvényszékek által szervezett oktatási tevékenységek egységesen magas szakmai színvonalú, gazdaságos és hatékony, megvalósításának érdekében.

A számok, az adatok önmagukért beszélnek, **ajánlott és kötelező képzések 258 alkalommal kerültek megrendezésre az ítélőtáblák, valamint a törvényszékek szervezésében. A résztvevői létszám elérte a 15.628 főt, amely szám a 2015. évben teljesített létszámhoz viszonyítva több mint a duplája.**

A központi, helyi és regionális képzések négy kötelező témakört öleltek fel, két témakör esetében valamennyi bíróságon dolgozó a résztvevői körbe tartozott, 2 témakör esetében viszont csak a bírósági titkárok és bírók voltak az érintett személyek. Ezáltal teljesítve azt a célkitűzést, hogy mindenki legalább 1, de minden bíró és titkár legalább 2 képzésre részt vegyen a 2016. év folyamán. A helyi és regionális szinten 4 témakörben, 8 altémában, 202 alkalommal, 13.323 fő részére tartottunk kötelező képzést. Az ítélőtáblákon és törvényszékeken 14 különböző témájú ajánlott képzéseken, 56 alkalommal, összesen 2.305 fő volt a résztvevői létszám.

Az ítélőtáblák, valamint törvényszékek számára az ajánlott képzések közül, témánként legalább egy kiválasztása és megszervezése volt kötelező a közösen kidolgozott, büntető, polgári, közigazgatási és munkaügyi témakörből. A bíróságok szabad választása szerint 56 alkalommal 2.305 főnek a következő témákban szerveztek képzést:

- Iratkezelés és elektronikus ügyintézés
- Az új Btk. szabályainak hatályosulása
- Kényszerintézkedések a büntetőeljárásban
- Külföldi vonatkozású büntetőügyek intézése
- Kihallgatási technikák
- Büntető határozatok szerkesztése
- Kártérítés a Munka Törvénykönyvében
- Közigazgatási perek aktuális problémái: Föld- és adóügyek
- A közös tulajdon megszüntetése
- Az újraindult deviza és forintalapú perek aktuális gyakorlati kérdései, beleértve a végrehajtási pereket is
- A szerződés érvénytelenségének aktuális kérdései az új Ptk. tükrében
- A mező- és erdőgazdasági földek fogalmáról szóló 2013. évi CXXII. törvény gyakorlati alkalmazása
- A külföldi kézbesítés kérdései
- A jogtár képzés.

2016-os megújult **MIA teljes kapacitással üzemelt, az év során 270 rendezvénynek adott otthont, összesen 10.075 fő vett részt** az itt megrendezett képzéseken és különböző típusú rendezvényeken.

IV. Egyszerűsítési, hatékonysági, költségtakarékossági intézkedések és intézményi stratégia

Az OBH és a bíróságok vezetői több olyan igazgatási megoldás, munkaszervezési módszer bevezetését célozták meg, amely gyorsabb, hatékonyabb, költségkímélőbb jogalkalmazást, illetve működést tesz lehetővé.

Az intézményi stratégia alapján a bírósági szervezet egészének vagy részeinek, esetleg egyes bíróságok áttekinthetőbb, kiszámíthatóbb egyben célorientált és eredményes működése szervezhető, amely a tervezés, megvalósítás, ellenőrzés és az értékelés egymást követő lépéseiből áll. Ennek segítségével a szervezet vezetője a bíróság mindenkori feladataira figyelemmel határozza meg a rövid és középtávú prioritásokat, és felelőseiket, követi nyomon azok ütemezett végrehajtását, valamint végez szükség szerint beavatkozásokat.

IV.1. Időszerű és hatékony büntetőjogi ítélkezés

A Debreceni Törvényszék olyan komplex ügyelosztási, szakmai támogatási, ellenőrzési és motivációs vezetői módszertant dolgozott ki, amellyel számottevően csökkentették az elhúzódó és a folyamatban lévő ügyek számát.

A módszertan pontos kidolgozása és átültethetőségének vizsgálata érdekében az OBH külön munkacsoportot hozott létre, és a módszert egy pilot bíróságon, a Szolnoki Járásbíróságon vezette be.

„A büntető ítélkezés időszerűsége munkacsoport” alapvető feladata volt 2015. és 2016. évben a Debreceni Törvényszéken kialakított és eredményes komplex munkaszervezési, vezetői módszertan továbbfejlesztése, átültethetőségének vizsgálata. A munkacsoport a tevékenysége során szerzett tapasztalatok alapján módszertani útmutatót fogalmazott meg, mely jó gyakorlatként az egész bírósági szervezetrendszer számára megosztásra került.

IV.2. Központosított szabálysértési ügyintézés

Az OBH elnöke 2014. évben tűzte ki célul a központosított szabálysértési ügyintézés megvalósítását.

A központosítás – amely a Szabálysértési tv. azon lehetőségével él, hogy a törvényszék elnöke a szabálysértési ügyek intézésére az általánostól eltérő illetékességi szabályokat is megállapíthat – célja kisebb munkaerő befektetéssel azonos, vagy növelt teljesítmény elérése volt.

A központosítás valamennyi törvényszék területén részben vagy teljes mértékben megvalósult.

A törvényszékek visszajelzései alapján a központosítás elérte a célját többek között azzal, hogy a bírák kivonásra kerültek a szabálysértési ügyintézés alól, valamint a felszabadult titkári munkaerő lehetővé tette a titkárok peres csoportba vagy más ügyszakokba történő átirányítását.

A központosítás előnyei közül továbbá kiemelendő a koncentrált informatikai, igazgatási és szakmai támogatás biztosítása, a joggyakorlat egységének megteremtése.

IV.3. Időszakos országos programok

Az OBH időszakos jelleggel meghirdetett országos programjai többek között ugyancsak a munka hatékonyságát, költségtakarékossági intézkedések bevezetését szolgáló munkaszervezési megoldások, vezetői intézkedések kidolgozására, láttatására és megosztására nyújtanak lehetőséget.

IV.3.1. „A szolgáltató bíróságért!” program

Az OBH elnöke 2015. június 23-án hirdette meg „A szolgáltató bíróságért!”, 10 pontból álló országos programot. A program célja az igazságszolgáltatásba vetett bizalom erősítése érdekében a közös fellépés, hiszen ahogy a program is kiemeli az ítélkezés hatékonysága – az idő, a minőség és a költségek tekintetében – a bíróság mellett a jogalkotó, az ügyészek, az ügyvédek, a szakértők és az ügyfelek közös felelőssége.

A programhoz valamennyi bíróság csatlakozott, annak részeként az összes ítélőtábla és törvényszék cselekvési tervet fogalmazott meg a döntésekhez ésszerű időn belül való hozzájárulás előmozdítása érdekében.

A kezdeményezés szervesen összefonódott az ugyanezen időszakban indult két éven túl folyamatban lévő ügyek számának csökkentésére irányuló programmal, hiszen „A szolgáltató bíróságért!” program első pontja szintén az ítélkezés időszerűségének biztosítását kívánta támogatni. Az elhúzó ügyek csökkentésére irányuló program esetében a 2-5 év közötti, valamint az 5 éven túl folyamatban lévő ügyek minimalizálása tekintetében a bíróságok külön vállalásokat fogalmaztak meg: ezen ügyek – egy köztes időpontban is monitorozott – végül 2016. március 31-ig megvalósulva történő 20 %-os csökkentésére törekednek.

Mindkét program 2016. március 31. napjával zárult le. A bírák, bírósági dolgozók többletmunkavégzésének köszönhetően a programok kiemelkedő eredményeket értek el.

- **Az elhúzó ügyek száma 10 hónap alatt országosan 26,88 %-kal, több mint negyedével csökkent.**
- **13 törvényszék elérte az elhúzó ügyek 20 %-os csökkentését.**
- 2015. május 31. napján még országosan 9.846 darab volt a két éven túl folyamatban lévő ügyek száma, ez a szám **2016. március 31. napjára 7.199 darabra csökkent.**
- A program 10 hónapja alatt a fenti eredmény eléréséhez a bíróságok **12.759 darab elhúzó ügyet fejeztek be.**

Az időszerű ítélkezés mellett „A szolgáltató bíróságért! program további kiemelt célkitűzése volt az ügyfélkapcsolatok megerősítése, a társhatóságokkal való együttműködés fokozása, a méltatlan támadásokkal szembeni következetes fellépés.

E program megvalósítása érdekében:

- az ügyfél-elégedettséggel kapcsolatos intézkedések megerősítésre kerültek,
- a bíróságok a hatékonyságot, időszerűséget, valamint a program egyes pontjainak érvényesülését elsegítő fokozott igazgatási intézkedéseket tettek, megerősítették az igazgatási ellenőrzéseket;
- a Nyitott Bíróság programhoz kapcsolódva tovább bővültek a bíróságok munkájának megismerését lehetővé tevő rendezvények, események.

Az OBH a bíróságok szerteágazó intézkedéseiről készült havi beszámolókat feldolgozta, a programok eredményeit összesítette, azokat, továbbá a megosztásra érdemes nyomtatványokat, végzésmintákat, igazgatási anyagokat a bíróságok központi intranetes honlapjára feltöltötte. Ezáltal egy jól koncentrált jó gyakorlat megosztásra is lehetőség nyílt.

IV.3.2. Fenntartható Fejlődés Program

A bírósági szervezetfejlesztés és a munka hatékonyságának további erősítése érdekében az OBH elnöke 2016-ban meghirdette a Fenntartható Fejlődés Programot, melynek célja a már elért eredmények megőrzése, az ítéletáblákon és törvényszékeken bevezetett felelősségteljes kezdeményezések, munkaszervezési megoldások, vezetői intézkedések láthatóvá tétele volt.

A program célul tűzte ki a dolgozók munkakörülményeinek további javítását, valamint az ésszerű gazdálkodás, az országos programok és a bíróságok kommunikációjának további fejlesztését is.

Az OBH elnökének stratégiai céljai mentén kialakított operatív célok a magas színvonalú, időszerű ítélkezéshez, az életpálya és végül, de nem utolsósorban az ügyfélkapcsolatok, kommunikáció témaköréhez kapcsolódtak.

A program keretében meghirdetett pályázatban valamennyi ítéletábla és törvényszék részt vett. A pályázatban a bíróságok a célok elérése érdekében tett intézkedéseiket, bevezetett megoldásaikat és elért sikereiket mutathatták be.

A programnak köszönhetően tovább javult az időszerűség a peres és a nemperes ügyeknél is, nőtt a rövid idő alatt befejezett perek aránya, míg a hosszabb ideje elhúzódó ügyeké a peres ügyszakokon belül csökkent. Az időszerűségi mutatók széleskörű javulását úgy sikerült elérni, hogy közben a hatályon kívül helyezési arányok a járásbíróságok mind büntető, mind civilisztikai ügyszakában kedvezőbbek voltak.

A szakmai támogatás erősítése érdekében a pályázat során:

- 16 törvényszék belső döntvénytárat dolgozott ki vagy fejlesztette korábbi adatbázisát,
- országosan 178 olyan képzés került lebonyolításra, amelyen legalább két előadás kifejezetten az időszerűbb, hatékonyabb eljárás előmozdítására koncentrált,
- összesen 1451 bíró vett részt időszerűséget, hatékonyságot segítő képzéseken,
- 108 képzés, illetőleg konferencia került megszervezésre kifejezetten alsóbb fokú bíróság számára.

Az életpálya témát érintően a hatékonyabb foglalkoztatás, az informatikai eszközök sokrétű kihasználásának előmozdítása volt a cél, de emellett a képzésekre, speciális szakismeretek megszerzésére is hangsúly helyeződött. A tárgyi erőforrások hatékonyabb kihasználása körében a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése vagy lehetőségének kiszélesítése népszerű programpont volt a bíróságok számára. Az életpálya csoport alcéljai között volt lehetőség a családbarát munkahely megteremtése érdekében is lépéseket tenni. E körben számos bíróság lehetővé tette a részmunkaidős vagy eltérő munkarendben történő foglalkoztatást, de a bírósági rekreációs lehetőségek is rendkívül változatos módokon bővültek.

A harmadik, ügyfélkapcsolatokra, kommunikációra koncentrálni pilléren belül kiemelt cél volt az ügyfélkapcsolatok további erősítése. Az ügyfél-elégedettség mérési kérdőívek alkalmazásával a bíróságok olyan érdemi visszajelzéseket kaphattak az ügyfelek részéről, melyek további fejlesztések alapjául is szolgáltak. Emellett a bíróságok által az ügyfelek részére kidolgozott kérelem és kereset minták az ügyfelek hatékony jogérvényesítéséhez is hozzájárultak. A csoporton belül hangsúlyos volt az országos programok további fejlesztése is. Közülük a Nyitott Bíróság program volt a legnépszerűbb.

A Fenntartható Fejlődés Program keretében meghirdetett pályázatban elért bírósági eredményekről, megvalósított jó gyakorlatokról az OBH ugyancsak összefoglalót készített, melyet a bíróságok központi intranetes felületén a jó gyakorlatok megosztása érdekében közzé tett.

Az újabb program 2016. október 31. napjával lezárult, azonban a törekvések és a célkitűzések tovább élnek.

V. Az elektronikus eljárások kiszélesítése

Az OBH elnökének stratégiai célkitűzései között szerepel, hogy – a jogalkotó szervekkel együttműködve – a bíróságokat érintő olyan jogszabályi környezet kerüljön kialakításra, amely segíti a **bíróságok időszerű eljárását**.

Az időszerű eljárás egyik fontos eleme a megfelelő informatikai háttér kialakítása és biztosítása, mely lehetővé teszi a bíróságok számára, hogy mind a peres, mind a nemperes eljárásokban az eléjük kerülő ügyeket elektronikus úton intézhessék, beleértve a bírósági iratkezelés mellett a bírósági ügyvitel elektronikus útra terelését és az elektronikus úton való kapcsolattartást is.

Az elektronikus eljárások körét szélesítő jogi normák és az OBH elnökének **az eljárások gyorsítását és az ügyfélbarát szolgáltatások növelését** célzó stratégiai célja egybeesett a fokozott elektronizálás tekintetében.

Az OBH-nak az elektronikus kapcsolattartás kiterjesztése során több irányú feladta állt fenn 2016. évben.

Az OBH az elektronikus kapcsolattartás 2016. július 01-jei kiterjesztésére történő felkészülés körében

- **közreműködött az informatikai és jogi feltételeinek megteremtésében:**
 - **szoros együttműködés** valósult meg az állam informatikai háttér-infrastruktúrát biztosító szerveivel az e-kapcsolattartást biztosító informatikai rendszer működésének optimalizálása érdekében,
 - részt vett az e-eljárásokat érintő **jogszabály-véleményezési** folyamatokban, E-perkapu koncepció kidolgozásában szakmai támogatást nyújtott,
 - a bírósággal történő elektronikus kapcsolattartást biztosító elektronikus **úrlapokat fejlesztett** (192 db úrlap fejlesztése valósult meg),
- **megvalósult**
 - **a bírák és az igazságügyi alkalmazottak folyamatos e-per képzése, tájékoztatása,**
 - **a társhatóságok és a jogi hivatásrendek oktatása** az e-kapcsolattartásra való eredményes felkészülésük érdekében,
- **ügyfél-tájékoztatási és ügyfélkezelési feladatokat látott el:**
 - a bíróságok központi honlapján (www.birosag.hu) kialakította az **E-PER 2016 aloldalt**, mely részletes tájékoztatást tartalmaz a bírósággal történő elektronikus kapcsolattartásra vonatkozóan,
 - a bíróságokról, illetőleg az ügyfelektől érkező, az elektronikus kapcsolattartást érintő megkeresések, panaszok kivizsgálása érdekében **E-PER Helpdesk** került felállításra.
- **E-PER kapcsolattartói hálózat** kialakítása:
 - minden szervezeti egységből legalább 1 kapcsolattartó kijelölésre került (összesen 35 fő)
 - Kapcsolattartók főbb feladatai:
 - helyi képzések lebonyolítása,
 - jogszabály-véleményezési feladatokban közreműködés,
 - helyi E-PER Helpdesk ellátása

V.1. Elektronikus kapcsolattartás kiszélesítése a bírósági eljárásokban

2016. július 01. napjától a polgári perekben és törvényi rendelkezés alapján más polgári eljárásokban, valamint a közigazgatási és munkaügyi perekben is kötelezővé vált a bírósággal történő elektronikus kapcsolattartás a jogi képviselővel eljáró felek, a gazdálkodó szervezetek, valamint a közigazgatási szervek számára.

A kötelező elektronikus kapcsolattartással érintettek a keresetlevelet, továbbá minden egyéb beadványt, okirati bizonyítékot és ezek mellékletét kizárólag elektronikus úton nyújthatják be és az eljárás folyamán - ideértve az eljárás minden szakaszát és a rendkívüli perorvoslati szakot is - a bírósággal a kapcsolatot elektronikus úton kell tartaniuk és a bíróság is valamennyi bírósági iratot elektronikusan kézbesít a részükre.

Az elektronikus kapcsolattartás a személyesen eljáró természetes személyek számára továbbra is opcionális lehetőség.

Mindemellett **2016. január 01. napjától kezdődően a bíróságok egymás közötti és a közigazgatási szervekkel, illetve más hatóságokkal történő kapcsolattartása is kizárólagosan elektronikus.**

V.2. Elektronikus illetékfizetés

2014. évben megvalósult a központi Elektronikus Fizetési és Elszámolási Rendszerhez (EFER) történő technikai csatlakozás, az Igazságügyi Minisztérium által fejlesztett és éles üzembe állított Igazságügyi Fizetési Portál (IFP) közvetítésével.

Az OBH a törvényszékek/ítélőtáblák és a Kúria tekintetében megteremtette az EFER-hez történő egyenkénti csatlakozás jogi, informatikai és gazdasági előfeltételeit és valamennyi intézmény tekintetében az EFER csatlakozás megvalósult.

A 2015. január 1. napját követően indult csődeljárásokban az EFER rendszeren keresztül történő illeték- és költségtérítési díjak fizetése lehetővé vált.

2016. május 17. napjától – a csőd- és felszámolási eljárások mellett – már **az elektronikus polgári perekben is lehetővé vált az eljárási illetékeknek az EFER rendszeren keresztül történő elektronikus megfizetése.**

Az ügyfelek körében egyre népszerűbb az EFER rendszer használata, 2016. évben 7.569 alkalommal teljesült az illetékfizetés EFER-en keresztül. Az ügyfelek 2016. évben összesen 383,5 millió forint összegű illetékbevezetést teljesítettek EFER-en keresztül.

2016. évben az elektronikus eljárások több mint felében, összesen 54,8%-ában az illetékfizetésre EFER útján került sor.

V.3. Új elektronikus fejlesztések bevezetése az e-perekben

A civilisztikai elektronikus peres eljárásokat érintően 2016. évben

- megvalósult a bírósággal történő elektronikus kapcsolattartást biztosító elektronikus űrlapok fejlesztése,
- az Azonosításra Visszavezetett Dokumentumhitelesítés (AVDH) beépítésre került az eljárásokba,
- az EFER rendszer kiterjesztésre került az illetékfizetés biztosítása céljából,
- lajstromprogram (BIR-O) fejlesztése megvalósult az e-perekben felmerülő ügyviteli feladatok optimalizálása, egyszerűsítése érdekében,
- a méretkorlát feletti, adathordozón csatolt X CZ állományok feldolgozását segítő program fejlesztése megtörtént,
- az ügyfelek tájékoztatását biztosító E-PER 2016 menüpont folyamatosan aktualizálásra került.

V.4. Új elektronikus fejlesztések bevezetése a cégeljárásokban

A cégeljárásokat érintően

- az informatikai fejlesztések eredményeként az elektronikus utasításadás lehetővé vált, valamint

- az automatikus bejegyző/változásbejegyző végzés informatikai feltételei megteremtődtek.

V.5. Új elektronikus fejlesztések bevezetése a büntetőeljárásokban

A büntetőeljárásokat érintően megvalósult a „Svájci projekt” eredményének, a Személyi adat és Lakcímnnyilvántartó rendszer és a Szabálysértési Nyilvántartó rendszer integrálása a BIR-O rendszerbe.

V.6. Civil szervezetek nyilvántartásának fejlesztése, üzemeltetése

A Civil Integrált Információs Rendszer (CIIR) 2015. január 1. napjával történő bevezetése mérföldkönek számít a civil nyilvántartási ügyszakban, hiszen megnyílt a lehetőség az ügyfelek és a bíróságok közötti elektronikus kapcsolattartásra ezen nemperes eljárásban is. Ez a CIIR-t a mindennapokban használó jogalkalmazó részéről is szemléletváltást, a munkaszervezési módszerek újragondolását tette szükségessé.

Az elmúlt másfél évben arra koncentráltunk, hogy az új rendszer egyszerre feleljen meg valamennyi jogszabályi követelménynek és kiszolgálja az egyes újonnan felmerülő felhasználói igényeket is. Ezért párhuzamosan történt a CIIR gyakorlatban megmutatkozó hiányosságainak haladéktalan kiküszöbölése mellett a CIIR folyamatos továbbfejlesztése, további új funkcióik kialakítása.

2016-ban 135.084 db beadvány került lajstromozásra a CIIR-ben, ezek egynegyede (34.154 db) elektronikusan érkezett.

2016. évben bevezetett új funkciók:

- **számos** CIIR-en belüli **kényelmi funkció** került kifejlesztésre a kollégák jelzései alapján (pl. elintézett bejövő elektronikus küldemények jelölése, szervezet új illetve régi Ptk-nak való megfelelésének jelzési lehetősége, űrlapok pdf-é alakítása beérkezéskor... stb.)
- élesbe állt az **új statisztikai adatszolgáltatási funkció**,
- az eljárási határidő betartása érdekében a CIIR-be beépítésre került a **beadvány beérkezése óta eltelt idő figyelése**,
- **új irattípusok rögzítésére** van lehetőség a CIIR-ben,
- **bejövő irat és csatolmányai mellékletként történő kiküldése** is lehetővé vált,
- **AVDH-val hitelesített ÁNYK** (Általános Nyomtatványkitöltő nyomtatványai) **fogadására alkalmas** a CIIR,
- **új típusú elektronikus tértivevények és feladási igazolások kezelésére** is alkalmassá vált a CIIR összhangban a 2016. július 1-én hatályba lépő Pp. módosításokkal,
- bevezetésre került az ún. **anonimizálás funkció**, amely az újonnan érkező és a korábban beérkezett elektronikus űrlapok PDF formátumra történő átalakítását, valamint a bennük található nem nyilvános adattartalmak elrejtését végzi el,
- a CIIR-ből folyamatosan közzétételre kerülnek a szervezetek nyilvántartási adatai és beszámolóit a www.birosag.hu oldalon vezetett közhiteles névjegyzékben, mely adatokat az OBH folyamatosan szolgáltatja a Civil Információs Portál felé is,
- kialakításra került a bíróság központi oldalán egy **egységes közzététel kereső**, melyben valamennyi a bíróságok által CIIR-ből közvetlenül közzétett dokumentum megtalálható,

- a bíróságok és adóhatóság közötti **egyablakos kapcsolat** megfelelően működik, az interfész bővítése, és így a CIIR ez irányú fejlesztése is folyamatos a jogszabályi előírásoknak megfelelően,
- számos esetben került sor az ÁNYK nyomtatványok módosítására is, a jogszabályok alapján, továbbá mind ügyfelek jelzése, mind az egyes társhatóságokkal (NAV, KSH, Ügyészség) történt megbeszélések eredményeként, mely szintén mind CIIR fejlesztést igényelt.

V.7. Gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartása

A **gondnokoltak és az előzetes jognyilatkozatok nyilvántartásáról szóló 2013. évi CLXXV. törvény (Gnytv.)** 18. § (1) bekezdése értelmében a nyilvántartásokat elektronikusan kell vezetni, az informatikai alkalmazást és az adatszolgáltatást az OBH működteti.

A Gnytv. 18. § (2) bekezdése alapján pedig az OBH adategyeztetés és az adatok változásának feltüntetése érdekében az érintett személyekre vonatkozóan – a törvényben meghatározott adatok tekintetében – adatot igényel a személyi adat- és lakcímnnyilvántartásból.

A Gnytv. végrehajtására kiadott 16/2014. (III.13.) KIM rendelet 23. §-a 2014. szeptember 1-jén lépett hatályba, amelynek értelmében az előbbi, Gnytv. 18. § (2) bekezdésében írt kötelezettségnek teljesítése érdekében az Országos Bírósági Hivatal a nyilvántartott személy adatainak nyilvántartásban történő rögzítését követően, **automatizáltan átadja a KEKKH részére** a nyilvántartásokban szereplő személyek születési nevét, születési idejét és helyét, valamint anyja születési nevét.

A nyilvántartások közötti informatikai adatkapcsolat kiépítése törvényi kötelezettség, melyet az igazságszolgáltatás adatbiztonsága kíván meg. Elemi igazságszolgáltatási érdek ugyanis, hogy a nyilvántartásba vett személyi adatok a közhiteles nyilvántartásban szereplő adatokkal megegyezzenek.

2016-ban elektronikus úton 116 megkeresés, postai úton 488 db kérelem került iktatásra az OBH-ban a gondnokoltak országos nyilvántartásából igényelt információk vonatkozásában.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) által bevezetett új jogintézmény az **előzetes jognyilatkozat**. Ezt nagykorú cselekvőképes személy cselekvőképességének jövőbeli részleges vagy teljes korlátozása esetére közokiratban, ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratban vagy gyámhatóság előtt teheti meg személyesen. A nyilatkozatot tevő személy az előzetes jognyilatkozatban megnevezheti azt az egy vagy több személyt, akit gondnokául rendelni javasol; kizárhat egy vagy több személyt a gondnokok köréből; és meghatározhatja, hogy egyes személyes és vagyoni ügyeiben a gondnok milyen módon járjon el. Az előzetes jognyilatkozatokra vonatkozó nyilvántartást az OBH vezeti. Az Előzetes Jognyilatkozatok Nyilvántartása 2014. október 1-jével került éles üzemlépésbe. A bíróságokkal való kapcsolattartás során az Előzetes Jognyilatkozatok Nyilvántartása program használatával kapcsolatban **2016. évben probléma nem merült fel**, a bejegyzések száma azonban a Gondnokolti Nyilvántartáshoz képest igen csekély, **26 db volt**.

A Gnytv. 2015. évi módosítása a **gondnokoltak nyilvántartásában kezelt adatok** körét is érintette. Ennek megfelelően a gondnoksági perekben első fokon eljáró bíróságoknak a

gondnokoltak nyilvántartásába a 2016. január 15. napját követően történő bejegyzések során a gondnokoltak személyi azonosítóját is **fel kell** tüntetniük. **Ennek érdekében az OBH saját fejlesztése keretében a nyilvántartási programot úgy alakította át, hogy a jogszabályban meghatározott adatok fogadására alkalmas legyen.**

V.8. Új elektronikus fejlesztések bevezetése a központi és helyi igazgatási tevékenységet érintően

2016. január 1-től az Elnöki Iratkezelő Rendszer (EIR) bevezetésre került valamennyi törvényszéken, továbbá az Egri Törvényszék, Fővárosi Törvényszék és Szekszárdi Törvényszék tekintetében járás- és kerületi bírósági, közigazgatási és munkaügyi bírósági szinten.

2017. január 1-től további kiterjesztés valósul meg, melynek eredményeként az EIR bevezetésre kerül valamennyi járásbíróságon, továbbá valamennyi közigazgatási és munkaügyi bíróságon.

Az EIR 2017. január 1-jei kiterjesztésére való felkészülés körében 2016. évben az alábbi központi intézkedések megtételére került sor:

- Központi képzés megtartása a kulcsfelhasználók részére – MIA, 2016. október 27- 28.
- Helyi oktatási feladatok lebonyolításának támogatása:
- Felhasználói jogosultság biztosítása az új EIR felhasználók (526 fő) részére.

VI. Országos programok

Az OBH elnökének célja a bíróságok szolgáltató jellegének erősítése, melyet a XXI. század igényeihez igazodva kell megvalósítani. Ezen cél elérését több országos program is szolgálja szinte az OBH felállításától kezdődően, amelyek az elmúlt évek alatt kiemelkedő, nemzetközi viszonylatban, országlátogatásokon, országvizsgálatokon is elismert eredményeket hoztak.

A központi igazgatás által a bíróságok szolgáltató jellegét erősítő országos programok célja, hogy a mindennapi jogalkalmazói feladatok között az olyan kiemelt jelentőségű területekre – mint az eljárásokban érintett kiskorú személyek és áldozatok jogalkalmazói kezelése, az alternatív vitarendezési eljárások alkalmazásának kiterjesztése, a bírósági szervezet munkájának bemutatása – nagyobb figyelmet irányítson, és az ügyfeleket jogtudatos eljárási részvételhez segítse hozzá, és ezzel egyidejűleg, közvetlenül és közvetve, az ítélezési munkát is jelentősen segítse.

Ezek az új megoldások 2015-től már az ország valamennyi törvényszékén és a legtöbb ítélőtáblán is megvalósultak. Cél az ügyfelek minél teljesebb körű kiszolgálása a bírósági szervezet iránti bizalom növelése érdekében.

Ilyen országos program keretében indult el a bírósági közvetítés, a Nyitott Bíróság, a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás, a tanúgondozás és áldozatvédelem országos programja.

VI.1. Bírósági közvetítés

Az OBH elnökének célja a bírósági közvetítés megerősítése, mind személyi állomány, mind infrastruktúra tekintetében annak érdekében, hogy magas szakmai színvonalon, nemzetközi standardok szerinti lefolytatást biztosító helyiségekben, időszerűen eljáró bírósági közvetítők álljanak rendelkezésre a nagyobb bíróságokon.

A jogintézmény fejlődését, növekvő elfogadottságát, és a bíróságok jogintézménnyel kapcsolatos munkáját mutatják az alábbi adatok:

- 2014-ben 1.068 bírósági közvetítői ügyet fejeztek be a hazai bíróságokon, amelyek közül 656 bírósági közvetítői eljárást folytattak le, amelyek közül 363 zárult megállapodással. 2016-ban már **1.664 befejezett közvetítői ügyből, amelyek közül 493 bírói kötelezés (30 %), 1.171 pedig a felek önkéntes kezdeményezése** alapján (70 %) indult, összesen 919 bírósági közvetítői eljárást folytattak le hazánk bíróságain. A lefolytatott bírósági közvetítői eljárásokban **500 megállapodással zárult**, ami 56 %-os megállapodási arány.
- A jogintézmény bevezetésének 2012. év végi kezdetétől 2016. év végéig 2.889 bírósági közvetítői eljárást folytattak bírósági közvetítők, és több mint a felében megállapodást kötöttek a felek.
- A kötelezések alapján lefolytatott eljárások száma is növekedett (2015. évben 256 eljárás, 2016. évben 310 eljárás.) Szignifikánsan emelkedett a családjogi lefolytatott közvetítői eljárások száma is. Az országban 2016. évben 40%-kal nőtt (28-ra) a munkaügyi perekkel összefüggésben lefolytatott bírósági közvetítői eljárások száma, amelyek 42%-a a felek megállapodásával zárult.
- 2016. évben 20 törvényszéken 34 fő bírósági közvetítő kezdte meg a munkáját (13 bírósági bírósági titkár), a 2012-ben 2013-ban, 2014-ben és 2015-ben kinevezett közvetítőikkel együtt 2016 év végén tehát **az ország minden törvényszéken összesen 174 bírósági közvetítő** rendelkezett bírósági közvetítői kijelöléssel (67 kijelölt bírósági bírósági titkár).

Kiemelendő a bírák képzésekkel történő érzékenyítése a jogintézmény iránt, annak érdekében, hogy felismerjék alkalmazhatóságának lehetőségét, és tájékozottassák a feleket az eljárás igénybevételeének lehetőségéről. 2016. évben 3 turnusban összesen 55 fő végezte el a 60 órás akkreditált képzést, amely eredményeképpen **2016. év végén összesen több mint 350 kiképzett személy lett a bírósági rendszerben.**

Az OBH elnöke által 2015-ben először meghirdetett, a bírósági közvetítés fejlesztését célzó regionális rendezvény megtartására felhívó pályázat keretében 2016-ban 7 regionális szervezésben zajló rendezvényen több mint 330 fő vett részt országosan. Májusában pedig a „Közvetítés itthon és Európában” címmel nemzetközi konferencia zajlott, amelyen bírósági közvetítők és koordinátorok hálózatának tagjai, valamint a társhatóságok meghívott képviselői, összesen mintegy 130 fő vett részt. A rendezvényen 6 magyar előadó mellett két német, egy belga és egy lengyel szakember tartott előadást, egy francia jogász pedig web-konferencia keretében jelentkezett be.

Az OBH mintegy 29 millió forint összegű **pályázati összeggel** is támogatta a bírósági közvetítés infrastruktúrájának bíróságon belüli megteremtését és fejlesztését.

Az országos program továbbra is igényli a szakember képzés megerősítését, az írásbeli tájékoztató és segédanyagok, valamint a nemzetközi- és nemzeti tudásmegosztás megerősítését.

VI.2. Nyitott Bíróság Program

A társadalmi felelősségvállalás része, hogy a bíróságok a jogismeret terjesztéséből is kivegyék a részüket. Az OBH által 2012-ben meghirdetett Nyitott Bíróság Program célja a jogi ismeretterjesztés, az állampolgárok jogtudatossága kialakításának elősegítése, a bírósági munka társadalmi elfogadottságának és a bíróság iránti bizalomnak az erősítése, továbbá a fiatal és fiatal felnőtt korosztályok körében a bírói hivatás megismertetése a munkaerő-utánpótlás előmozdítása érdekében.

A Nyitott Bíróság Program keretében bírák, bírósági titkárok és fogalmazók osztályfőnöki órákon tartanak jogismereti előadásokat, továbbá a fiatalok tárgyaláslátogatásokon, bírósági épületlátogatásokon, börtönlátogatásokon (18 év felettieknek), perszimulációkon ("próbatárgyalás" formájában) vehetnek részt.

A program 2016. évre meghatározott fókuszpontjai a „bűnmegelőzés” és a „gyermekjogok a bírósági eljárásban” voltak, melyek megjelentek az egyes bíróságok programjaiban.

A program évről évre egyre sikeresebb és eredményesebb. 2016-ban a programok számában jelentős, csaknem 40 %-os emelkedés tapasztalható. Míg 2015. évben 39.136 fő vett részt országosan az 1.571 megszervezett programon, addig 2016-ban országos szinten 1,547 szervezett programon összesen 54.711 fő vett részt.

A programban 2016-ban Budapesten 96 iskola, vidéken összesen 655 iskola vett részt. A több tízezer diák részvételével zajló rendezvények megtartásában közel 1.100 bíró, bírósági titkár és fogalmazó működött közre. Emellett több törvényszék ügyvédi kamarákkal, ügyészségekkel, rendőrhatalommal is együttműködik, melynek keretében egyes programok kölcsönös részvétellel valósulnak meg.

A program elsősorban ismeretterjesztő anyagok (füzetek, szórólapok, videók, honlap tartalmak) folyamatos biztosítását, másrészt a bírósági résztvevők egységesen magas színvonalú felkészítettségét és külsős előadók bevonását igényli.

VI.3. Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás Program

Az OBH 2016-ban is kiemelten foglalkozott a gyermekek érdekeinek és jogainak magas fokú érvényesülésével az igazságszolgáltatásban.

Az OBH Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás elnevezésű országos programjának egyik legfontosabb célkitűzése a gyermekek érdekeinek érvényesítése a bírósági eljárásokban, másrészt, a kiskorúakat érintő ügyeket tárgyaló bírák folyamatos képzése.

Az OBH elnöke a gyermekmeghallgató szobák kialakítására 2013 szeptemberében pályázatot írt ki, amelynek eredményeképpen a bíróságokon új helyiségek kialakítása kezdődött meg, illetőleg folytatódott 2014. évben, összesen 32,5 millió forint támogatással. Jelenleg az ország mind a 20 törvényszéke rendelkezik gyermekmeghallgató helyiséggel.

A gyermekmeghallgató szobák száma 2016-ban 56, ezen felül a bíróságok több helyiséget kombinált szobaként használnak (például tanúváró és gyermekmeghallgató szoba, közvetítői szoba és gyermekmeghallgató szoba).

2016-ban polgári ügyekben 100 alkalommal, míg büntető ügyekben 738 alkalommal került sor a gyermekmeghallgató szobák használatára.

2016-ban a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás munkacsoport elkészítette a családjogi bírák kötelező képzési rendjét, amely két nap szakmai és két nap érzékenyítő képzésből áll. A cél, hogy 2017-ben Magyarországon minden bíróságon, aki családjogot tárgyal, ugyanazt a magas színvonalú szakmai és érzékenyítő képzést megkapja, függetlenül szolgálati helyétől.

A Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás munkacsoport kidolgozta a fiatalbírák büntető ügyeit tárgyaló bírák pilot képzését is, amelynek megvalósítására 2017. és 2018. években kerül majd sor.

Mind a Pp., mind pedig a Be. kodifikáció kapcsán a gyermekeket érintő jogszabályok vonatkozásában a Gyermekközpontú Igazságszolgáltatás munkacsoport véleményét becsatornázták a kodifikációval foglalkozó munkacsoportokhoz.

2016. évben több olyan képzést és országos konferenciát is rendezett az Országos Bírósági Hivatal a Magyar Igazságügyi Akadémián, amelyek témája összefügg a gyermekközpontú igazságszolgáltatással.

VI.4. Tanúgondozás és áldozatvédelem

Az OBH elnöke által meghatározott egyik stratégiai cél a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése. A tanúk vonatkozásában a kitűzött cél a tanúzási kötelezettség teljesítésének elősegítése, ez megnyilvánul eljárási jogaikról történő széles körű tájékoztatás adásban, a tanúkkal való érzékeny bánásmódban és a félelem nélküli tanúvallomás megtételének biztosításában. A tanúgondozás országos programja 2015. évtől az áldozatvédelemmel egészült ki arra figyelemmel, hogy a bűncselekmények áldozatai szinte kivétel nélkül tanúként kerülnek az eljárásokban kihallgatásra.

A bírósági szervezet segítséget nyújt a tanúzási kötelezettség teljesítéséhez azzal, hogy a lehető legszélesebb körben, így például az idézéseken, honlapokon, ügyfél-tájékoztató anyagokon, esetlegesen plakátokon, a sajtómegjelenésekkel, a közösségi oldalakon törekszik a pontos és közérthető tájékoztatás adására. Ez a széleskörű tájékoztatás legtöbb esetben nem csak a jogok és kötelezettségek ismertetésére terjed ki, hanem praktikus, gyakorlati információkat is ad a tanúk kezébe. A tanúkkal való érzékeny bánásmód megnyilvánul abban is, hogy lehetőség szerint a bíróságok biztosítják a tanúk részére a vádlottól, az eljárás más résztvevőitől elkülönített helyen várakozást, kihallgatást.

A **tanúgondozók száma** évről évre látványosan növekszik, a 2014. évben nyilvántartott 164 fős létszám 2015-ben 227 főre emelkedett, majd **2016-ban elérte a 241 főt**.

A bírósági szervezet a lehetőségekhez mérten kialakított tanúszobákat és tanúvárókat, de több esetben többfunkciós, a bírósági közvetítésre, illetve gyermekek meghallgatására létrehozott helyiségek szolgálnak ezen feladat ellátására. 2015-ben 17 törvényszéken 43, míg **2016-ban már 18 törvényszék területén 51 bíróságon biztosított a tanúk részére az elkülönített várakoztatás lehetősége**, de valamennyi bíróság szem előtt tartja ezen jogok érvényesülését és egyéb módon: üres tárgyalóteremben vagy elkülönített folyosószakaszon talál megoldást az elkülönítésre.

Mind az OBH, mind a bíróságok kiemelt feladatként tekintenek a bírák és igazságügyi alkalmazottak képzésére és érzékenyítésére annak érdekében, hogy munkájuk során felismerjék eljárási pozíciójuktól függetlenül az áldozatokat, kellő érzékenységgel forduljanak feléjük, hiszen ezzel lesz elkerülhető másodlagos viktimizációjuk akként, hogy sem a pártatlanság, sem az elfogulatlanság követelménye nem sérül. A bírósági dolgozók érzékenységének fejlesztésén és folyamatos fenntartásán túl cél az is, hogy az áldozat egyedi helyzetének megfelelő, szakszerű segítségben részesülhessen, ehhez egy olyan tájékoztatási háló léte szükséges, amelynek segítségével a bíróságok munkatársai a megfelelő szervhez irányíthatják az áldozatot.

A program hatékonyságát és értékét mutatja, hogy míg 2014-ben regisztráltan 6.526 **megkeresés** érkezett a tanúgondozókhoz, addig ez a szám 2015-ben 12.217-re, majd **2016-ban 14.925-re emelkedett**, ugyanakkor rá kell arra is mutatni, hogy a tanúgondozókhoz ténylegesen érkezett jelzések száma a tavalyi évben biztosan átlépte a 15.000-et, hiszen több törvényszék csak becsült értéket közölt – a tételes nyilvántartások hiányában.

Az elért eredmények is láttatják, hogy a program elsősorban dologi terheket ró a bíróságokra a tanúgondozás céljaira használható külön helyiség, elkülönített tanúvárók kialakításával, a tanúgondozók munkavégzésének további infrastrukturális szükségleteinek, valamint ismeretterjesztő anyagok (füzetek, szórólapok) biztosításával.

VI.5. Ügyfélkapcsolatok

Az OBH elnökének egyik stratégiai célja a bírósághoz való hozzáférés egyszerűsítése, az állampolgárok információszerzésének megkönnyítése. E cél megvalósítását szolgálják az ügyfélcentrumok, az ügyfelek részére szóló bírósági tájékoztató anyagok, valamint az ügyfél-elégedettség mérés.

Az ügyfelekkel történő kapcsolattartás egyik helyszíne az ügyfélcentrum, amely biztosítja az állampolgárok számára a gyors és modern, elektronikus megoldásokon alapuló ügyintézést, továbbá azt, hogy kulturált körülmények között tanulmányozhassák az ügyiratokat, vagy kapjanak felvilágosítást. Az ügyintézés hatékonysága érdekében 2013 óta ügyfélcentrumok kialakítása kezdődött az országban, elsők között a Budapest Környéki és a Fővárosi Törvényszéken. 2015-ben az OBH és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) együttműködési megállapodása keretében a MOME munkatársai megkezdtek az egységes arculati terv kidolgozását. 2016. júniusában az Arculati Kézikönyv egy-egy példánya a bíróságok részére megküldésre került. Az ügyfélközpontok megvalósítására 2016. október végén az OBH Műszaki Főosztálya a 2016. évi Jablonszky Ferenc Program keretében

meghirdette az „Egységes megjelenésű ügyfélközpontok kialakítása 2016.” c. kétfordulós pályázatot. A pályázatokban megjelölt kiviteli tervek készítése, valamint a kivitelezési munkálatok 2017. évben várhatóak.

Az ügyfélkapcsolat fontos része az ügyfél-elégedettség mérés, melynek lényege, hogy az igazságszolgáltatásban részt vevő ügyfelektől visszajelzést kaphasson a bírósági szervezet arról, hogy mennyire elégedettek a bíróságok működésével (például a kezelő irodán dolgozók felkészültségével, az akadálymentesítéssel, a bíróság épületének állapotával). A cél az, hogy az eddigi, összességében pozitív visszajelzések segítségével minél inkább ügyfélbaráttá váljon az igazságszolgáltatás.

A bíróságokon 2013-ban kezdődött el az ügyfél-elégedettség mérése, azt a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló 10/2012. (VI. 15.) OBH utasítás 13. § (2) bekezdése tette lehetővé. Emellett az ÁROP Szervezetfejlesztési Program választható témaköre volt az ügyfél-elégedettség mérés és „ügyfélcharta” bevezetése a bíróságokon.

Az ügyfél-elégedettség mérés fejlesztése folytatódott a 2015. és a 2016. évben is az OBH elnökének időszakos országos programjainak hatására.

A bíróságok beszámolóí alapján az elégedettség továbbra is átlagosan 90 % körüli a bíróságok által megkérdezett szempontok tekintetében. Az ügyfelek válaszaik alapján leginkább a kezelőirodai kiszolgálással, a bírósági honlapokon található nyomtatványokkal, az ügyfeleknek adott tájékoztatások érthetőségével és pontosságával, valamint az esélyegyenlőség céljából tett intézkedésekkel (akadálymentesítés) elégedettek.

Az ügyfélkapcsolatok bővítését érintően számos más fejlesztés is volt az ügyfelek információhoz való hozzájutását, illetve jogérvényesítését elősegítendő. Ilyenek például:

- egyszerű és közérthető tájékoztató anyagok, panasznapj útmutatók, nyomtatványok, keresetlevél minták, segédanyagok közzététele, az OBH tájékoztató füzetét is beleértve (Szombathelyi, Balassagyarmati, Szekszárdi, Zalaegerszegi, Kaposvári, Szolnoki, Nyíregyházi Törvényszék)
- tájékoztató táblák kihelyezése, egységesítése, elhelyezésük újragondolása (Fővárosi Törvényszék, Pécsi Ítélőtábla, Pécsi Törvényszék)
- közös polgári és végrehajtási iroda szervezeti és működési kialakítása (Székesfehérvári Törvényszék)
- panasznapj előzetes időpontfoglalás (Egri, Szekszárdi, Zalaegerszegi, Szolnoki, Tatabányai, Nyíregyházi Törvényszék), félfogadási előzetes időpontfoglalás (Győri Törvényszék)
- ügyfélszolgálati útmutató bevezetése, tájékoztató monitor elhelyezése (Fővárosi Ítélőtábla)
- komplex fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés (Szekszárdi, Nyíregyházi Törvényszék)
- wifi hozzáférés (Zalaegerszegi, Nyíregyházi Törvényszék, Szegedi Ítélőtábla)
- ingyenes parkolási lehetőség (Győri Ítélőtábla)
- ügyfélfogadási rend egységesítése, amely megegyezik a mediátor fogadási napjával is (Kaposvári Törvényszék)

Az ügyfél-elégedettség további növelése érdekében az OBH célja, hogy minél több bíróságon kerüljön ügyfélcentrum kialakításra, emellett továbbra is támogat minden olyan bírósági

kezdeményezést, mely az ügyfelek hatékony jogérvényesítését, a bíróságokhoz való egyszerűbb hozzáférését biztosítja.

VII. Az Országos Bírósági Hivatal európai uniós forrásokból finanszírozott projektjei

A bíróságok egyszerű és kényelmes elérhetősége olyan kívánalom, amely jogosan merül fel az állampolgároknál. Annak érdekében, hogy mindenki gyorsan és hatékonyan tájékozódhasson bírósági ügyeinek állásáról, az OBH a 2014. évben lezárult, európai uniós forrásokból finanszírozott projektjeinek eredményeként 2015. évtől korszerű, elektronikus megoldásokat tett elérhetővé az állampolgárok számára.

A projektekkel megvalósuló fejlesztések egyben segítik a bírák időszerű ítélkezését és az informatikai alkalmazások által lehetővé tett mértékben enyhítik az adminisztratív terheket.

Az Országos Bírósági Hivatalban 2014-ben egyidejűleg **három európai uniós forrásból finanszírozott projekt (EKOP 1.1.16. “Üzenő” projekt, az EKOP 2.1.22. “Levelező” projekt és az EKOP 2.A.2. “Hírvivő” projekt)** megvalósítása volt folyamatban, melyek 2014. év végére lezárultak. **A projekt keretében megvalósult 2015. évben bevezetett alábbi informatikai fejlesztések üzemeltetése 2016. évben is problémamentesen zajlott:**

- **a munkateher-mérés alapjait megteremtő súlyszám intézménye:**
 - a kialakított alkalmazás előre rögzített szempontok szerint lehetővé teszi az egyes ügyek eltérő nehézségének mérését,
- **e-panaszügyintézés:**
 - az ügyfelek igazgatási panaszait a nap 24 órájában, a hét minden napján elektronikus úton is benyújthatják,
 - a tárgydőszakban **84 alkalommal** éltek e lehetőséggel az ügyfelek.
- **pertartam-kalkulátor alkalmazás**
 - egy online szolgáltatás, melynek segítségével az állampolgárok megtekinthetik, hogy egyes ügytípusokat adott bíróság átlagosan mennyi idő alatt intéz el. (Az alkalmazás a bíróságok statisztikai alapú ügyforgalmi és ügybefejezési adataira támaszkodva adott ügytípus vonatkozásában számítja ki a várható pertartamot az érintett bíróságon)
 - a tárgydőszakban **2.756 alkalommal kalkuláltak** az alkalmazás segítségével.
- **Bírósági Elektronikus Tájékoztató és Figyelmeztető Rendszer (BETFR)**
 - a regisztráló ügyfelek, jogi képviselők betekintheznek az ügy alapadataiba, SMS és e-mail üzenetben tájékoztatást kaphatnak a fontosabb eljárási cselekményekről:
 - az alkalmazás keretében 2016. évben
 - regisztráló felhasználók száma: **1.057 db**
 - regisztrációval érintett ügyek száma: **551 db,**
 - az SMS és e-mail üzenetek küldésére feliratkozott felhasználók száma: **634 db,**
 - felhasználók részére kiküldött SMS és e-mail üzenetek száma: **1.618 db**

- **Bírói Határidő Értesítő Szolgáltatás**
 - az egyes ügyeket érintő legfontosabb határidők közeledtéről automatikus figyelmeztetéseket küld a bírák és igazságügyi alkalmazottak részére, ezzel segítve az igazságszolgáltatásban végzett munka időszerűségét.

- **Automatikus adatlap-kitöltés funkció**
 - a szükséges statisztikai adatlapok tartalmának zömét automatikusan generálja le a már korábban bevitt adatokból, ezzel jelentősen megkönnyítve a bíróságok munkáját, egyben csökkentve a gépelési hibák, elütések valószínűségét.

2. A Bíróságok fejezet 2016. évi költségvetési előirányzatainak felhasználása

Az Országgyűlés a Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvényben a Bíróságok fejezet részére az alábbiakban ismertetett előirányzatokat fogadta el:

1.1. Támogatás	90.529,0 millió Ft
1.2. Bevétel	2.258,0 millió Ft
1.3. Kiadás	92.787,0 millió Ft

Bíróságok fejezet 2016. évi költségvetési előirányzatainak változása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás	Létszám
2015. évi C. törvény szerinti előirányzat	92 787,0	2 258,0	90 529,0	55 029,9	11 046,0
Módosítások jogcímenként					
1223/2016 (V. 2.) Korm. határozat- a 2016. évi honvédelmi igazgatási feladatok végrehajtásához szükséges költségvetési források átcsoportosításáról	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0
1226/2016 (V. 2) Korm. határozat- a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2016. évi kompenzációjához szükséges előirányzat-átcsoportosításról	380,9	0,0	380,9	299,9	0,0
1765/2016.(XII. 15.) Korm. határozat- a költségvetési szervek és az egyházi jogi személyek foglalkoztatottjainak 2016. évi kompenzációjához nyújtott támogatással összefüggő előirányzat- átcsoportosításról	-24,2	0,0	-24,2	-18,8	0,0
NGM/32874/2/2016. sz. intézkedés: bírói és az ügyészi illetményalap emeléséhez kapcsolódó többletkifizetések támogatása	710,0	0,0	710,0	559,0	0,0
NGM/634/2/2016. sz. intézkedés: bírósági fogalmazók és a bírósági titkárok munkaköri pótlék kifizetéseinek támogatása	643,3	0,0	643,3	506,5	0,0
Kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítás	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Bevételi többlet	6 466,6	6 466,6	0,0	12,8	0,0
Előirányzat maradvány igénybevétele	21 225,9	21 225,9	0,0	0,0	0,0
Költségvetési támogatás	-3,0	0,0	-3,0	1 118,3	0,0
2016. évi módosított előirányzat	122 191,5	29 950,5	92 241,0	57 507,6	11 046,0

Az előirányzatok és azok teljesítésének alakulása:

Megnevezés	2015. évi tény	2016. évi eredeti előirányzat	2016. évi törvényi módosított előirányzat	2016. évi módosított előirányzat	2016. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					% -ban	
Kiadás	92 417,0	92 787,0	92 787,0	122 191,5	108 868,1	117,8	89,1
ebből: személyi juttatás	51 512,7	55 029,9	55 029,9	57 507,6	56 432,2	109,6	98,1
Bevétel	6 646,1	2 258,0	2 258,0	8 724,7	8 724,7	131,3	100,0
Támogatás	88 280,0	90 529,0	90 529,0	92 241,0	92 241,0	104,5	100,0
Költségvetési maradvány	21 226,0	-	21 225,9	21 225,9	21 225,9	100,0	100,0
Létszám (fő)	10 746,0	11 046,0	0,0	0,0	10 741,0	100,0	

A bevétel növekedés 2015. évhez viszonyítva a Fejezeti kezelésű előirányzatok igazságszolgáltatás beruházásai törvényi sor maradványából az intézményeknek kifizetett felhalmozási célú támogatásokból adódik.

2.1. 1. cím Bíróságok

Az 1.cím Bíróságok 2016. évi költségvetési előirányzatainak változása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás	Létszám
2015. évi C. törvény szerinti előirányzat	80 230,0	2 066,0	78 164,0	51 429,2	10 714,0
Módosítások jogcímenként					
1223/2016 (V. 2.) Korm. határozat- a 2016. évi honvédelmi igazgatási feladatok végrehajtásához szükséges költségvetési források átcsoportosításáról	5,0		5,0		
1226/2016 (V. 2) Korm. határozat- a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2016. évi kompenzációjához szükséges előirányzat-átcsoportosításáról	370,6		370,6	291,8	
1765/2016.(XII. 15.) Korm. határozat- a költségvetési szervek és az egyházi jogi személyek foglalkoztatottjainak 2016. évi kompenzációjához nyújtott támogatással összefüggő előirányzat- átcsoportosításról	-22,8		-22,8	-17,8	
NGM/32874/2/2016. sz. intézkedés: bírói és az ügyészi illetményalap emeléséhez kapcsolódó többletkifizetések támogatása	690,2		690,2	543,4	
NGM/634/2/2016. sz. intézkedés: bírósági fogalmazók és a bírósági titkárok munkaköri pótlék kifizetéseinek támogatása	635,0		635,0	500,0	
Kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítás					
Bevételi többlet	3 798,4	3 798,4		-3,1	
Előirányzat maradvány igénybevétele	6 306,4	6 306,4			
Átcsoportosítás fejezeti kezelésű előirányzatról	5 113,8		5 113,8	2 545,1	
2016. évi módosított előirányzat	97 126,6	12 170,8	84 955,8	55 288,6	10 714,0

Az 1. cím Bíróságok 2016. évi előirányzatai és azok teljesítésének alakulása:

Megnevezés	2015. évi tény	2016. évi eredeti előirányzat	2016. évi törvényi módosított előirányzat	2016. évi módosított előirányzat	2016. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					% -ban	
Kiadás	85 359,9	80 230,0	80 230,0	97 126,6	90 904,6	106,5	93,6
ebből: személyi juttatás	49 446,6	51 429,2	51 429,2	55 288,6	54 249,9	109,7	98,1
Bevétel	6 416,4	2 066,0	2 066,0	5 864,4	5 864,4	91,4	100,0
Támogatás	81 217,3	78 164,0	78 164,0	84 955,8	84 955,8	104,6	100,0
Költségvetési maradvány	6 306,4	0	6306,4	6 306,4	6 306,4	100,0	100,0
Létszám (fő)	10 449	10 714			10 451		

2.1.1. A költségvetési támogatás

A költségvetési támogatás az eredeti előirányzathoz képest **6.791,8 millió forinttal** nőtt. A növekedés a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2016. évi kompenzációja, a fejezeti kezelésű előirányzatokból történő átcsoportosítás, az NGM/32874/2/2016. számú és az NGM/634/2/2016 NGM intézkedés és a 2016. évi honvédelmi igazgatási feladatok finanszírozására biztosított előirányzathoz származik.

2.1.2. A saját bevételek teljesítése és a 2015. évi előirányzat-maradványok felhasználása összesen 12.170,8 millió Ft

ebből:

– működési célú tám. államháztartáson belülről	567,6 millió Ft
– felhalmozási célú tám. államháztartáson belülről	2.147,0 millió Ft
– közhatalmi bevétel	2.668,7 millió Ft
– működési bevétel	393,9 millió Ft
– felhalmozási bevétel	8,9 millió Ft
– felhalmozási célú átvett pénzeszköz	78,3 millió Ft
– előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele	6.306,4 millió Ft
(- kötelezettségvállalással terhelt)	3.602,5 millió Ft)

2.1.3. A kiadási előirányzat teljesítése 90.904,6 millió Ft

A kiadási előirányzat teljesítése kiemelt előirányzatonként:

– személyi juttatások	54.249,9 millió Ft
– munkaadókat terhelő járulékok és a szoc. hozzájárulási adó	15.164,2 millió Ft
– dologi kiadások	14.538,2 millió Ft
– felhalmozási kiadások	6.827,9 millió Ft
– egyéb működési célú kiadások	14,2 millió Ft
– ellátottak pénzbeli juttatásai	14,6 millió Ft
– egyéb felhalmozási célú kiadások	95,6 millió Ft

2.1.3.1. Személyi juttatások

A személyi juttatások a legnagyobb részarányt képviselő kiemelt előirányzat a kiadásokon belül. A 2016. évi eredeti előirányzat (51.429,2 millió forint) fedezetet nyújtott a foglalkoztatottak személyi juttatásai között a munkavállalókat alanyi jogon megillető a Bjt.-

ben és az Iasz.-ban előírt kötelezettségekre, valamint a külső személyi juttatások körébe tartozó kifizetésekre.

A személyi juttatásokra felhasznált összeg 54.249,9 millió forint, amely az **összes kiadás 59,7 %-át képezi.**

A személyi juttatásokon belül a foglalkoztatottak személyi juttatásaira teljesített kiadás **53.089,7 millió** forint, amely tartalmazza a Bjt. és az Iasz. alapján kifizetendő illetmények, kötelező előresorolások összegét, a készenléti, az ügyeleti, a helyettesítési díj, a túlóra, a jubileumi jutalom, a napidíj, a közlekedési költségtérítés és a cafeteria rendszer keretén belül a személyhez kapcsolódó költségtérítésekre került felhasználásra.

A **külső személyi juttatásokra kifizetett összeg 1.160,2 millió** forint, amely különösen az ítélkezésben, illetve a bírói eljárásban közreműködő ülnökök, szakértők, tanúk, az oktatásban részt vevők megbízási díja, a felmentési idejét töltő munkavállalók részére a munka alóli tényleges felmentési időre kifizetett felmentési illetmény és a felsőkorhatár leszállítása miatt felmentett bírák részére fizetett összeget tartalmazza.

2.1.3.2. A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó

A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó címen az eredeti előirányzat 13.041,2 millió forint, a teljesített előirányzat 15.164,2 millió forint. A különbség részben a személyi jellegű juttatások előirányzat terhére került rendezésre.

2.1.3.3. Dologi kiadások

A dologi kiadások eredeti előirányzata 15.180,6 millió forint, amely a saját bevételi többletek összegével, az előirányzat-maradvány igénybevételével és a kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítással 15.429,5 millió forintra növekedett, az előirányzat változás +248,9 millió forint.

A teljesítés 14.538,2 millió forint, amely a módosított előirányzatnak 94,2 %-a. A módosított előirányzat és teljesítés közötti különbség értéke 891,3 millió forint értékben maradványként fordul át a 2016. évre, amely teljes egészében kötelezettségvállalással terhelt, ezen fennmaradó összeg nagyobb részéből a 2016. évet érintő, igazságszolgáltatásban közreműködők számlái kerültek kifizetésre. A bírósági eljárásokkal összefüggő kiadások maradéktalanul kifizetésre kerültek, figyelemmel a lehetőségekhez képest végrehajtott takarékoskodásra.

2.1.3.4. Felhalmozási kiadások

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	2016. évi előirányzat		2016. évi teljesítés
	eredeti	módosított	
Beruházás	313,0	6.032,5	4.551,7
Felújítás	266,0	4.120,5	2.276,2
Felhalmozási kiadások összesen	579,0	10.153,0	6.827,9

Az eredeti előirányzat évközben 9.574,0 millió forinttal növekedett. Ennek forrása az előző évi intézményi maradványok felhasználása, a fejezeti kezelésű előirányzatokból

átcsoportosított központi beruházási előirányzat előző évi előirányzat-maradványa és belső átcsoportosítása.

A **felújítási előirányzatok** teljesítése 2.276,2 millió forint.

Az **beruházások előirányzati sor** teljesítése 4.551,7 millió forint, melyből többek között magába foglalja az alábbiakat:

- Szegedi Törvényszék épületének teljes körű rekonstrukciójának megkezdése,
- Egri Törvényszék épületének teljes körű rekonstrukciójának 1. üteme,
- Szolnoki Törvényszék épületének felújítása,
- bírósági épületek energetikai korszerűsítése.

2.1.3.5. Egyéb működési célú kiadások

A sorra eredeti előirányzat tervezése nem történt, a módosított előirányzat összege 14,2 millió forint, mely szinte teljes egészében teljesült.

2.1.4. A 2016. évi előirányzat-maradvány alakulása:

A cím 2016. évi jóváhagyandó előirányzat-maradványa **6.222,0 millió** forint, mely jelentős részben kötelezettségvállalással terhelt és teljesítése 2017. június 30. napjáig realizálódik. (Kötelezettségvállalással nem terhelt maradványként 111,4 millió forint realizálódott az 1. Cím tekintetében, melynek visszahagyását kérte a Fejezet.)

2.1.5. Az 1. cím Bíróságok 2016. évi összevont mérlegfőösszegének értéke 84.305,2 millió forint, mely az előző évi értéket 2,0 %-kal haladta meg. A saját tőke mérleg értéke 50.269,8 millió forint.

Az adott kölcsönök állományában a bírák és igazságügyi alkalmazottak részére nyújtott lakáscélú támogatás szerepel, év végi állománya 334,7 millió forint. A lakásvásárlási és korszerűsítési kölcsön kérelmekre 2016. évben 91,5 millió forint folyósítása történt, melynek forrását a befolyó törlesztő részletek biztosították.

2.2. 2. cím Kúria

A 2. cím Kúria 2016. évi költségvetési előirányzatainak változása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás	Létszám
2016. évi C. törvény szerinti előirányzat	2 907,0	192,0	2 715,0	2 088,8	332
Módosítások jogcímenként					
1226/2016 (V. 2) Korm. határozat- a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2016. évi kompenzációjához szükséges előirányzat- átcsoportosításról	10,3		10,3	8,1	
1765/2016.(XII. 15.) Korm. határozat- a költségvetési szervek és az egyházi jogi személyek foglalkoztatottjainak 2016. évi kompenzációjához nyújtott támogatással összefüggő előirányzat- átcsoportosításról	-1,4		-1,4	-1,0	
NGM/32874/2/2016. sz. intézkedés: bírói és az ügyészi illetményalap emeléséhez	19,8		19,8	15,6	

kapcsolódó többletkifizetések támogatása					
NGM/634/2/2016. sz. intézkedés bírósági fogalmazók és a bírósági titkárok munkaköri pótlék kifizetéseinek támogatása	8,3		8,3	6,5	
Kiemelt előirányzatok közötti átcsoportosítás					
Bevételi többlet	44,5	44,5		15,9	
Előirányzat maradvány igénybevétele	136,3	136,3			
Átcsoportosítás fejezeti kezelésű előirányzatról	188,6		188,6	83,5	
2016. évi módosított előirányzat	3 313,4	372,8	2 940,6	2 217,4	332

A 2. cím Kúria 2016. évi előirányzatai és azok teljesítésének alakulása:

Megnevezés	2015. évi tény	2016. évi eredeti előirányzat	2016. évi törvényi módosított előirányzat	2016. évi módosított előirányzat	2016. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					% -ban	
Kiadás	2 990,5	2 907,0	2 907,0	3 313,4	3 169,6	106,0	95,7
ebből: személyi juttatás	2 055,3	2 088,8	2 088,8	2 217,4	2 180,7	106,1	98,3
Bevétel	229,7	192,0	192,0	236,6	236,6	103,0	100,0
Támogatás	2 786,0	2 715,0	2 715,0	2 940,6	2 940,6	105,5	100,0
Költségvetési maradvány	136,3	–	136,3	136,3	136,3	100,0	100,0
Létszám (fő)	297,0	332,0			290,0		

2.2.1. A költségvetési támogatás

A **költségvetési támogatás** az eredeti előirányzathoz képest **225,6 millió forinttal** nőtt. A növekedés a központi költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2016. évi kompenzációja, az NGM/32874/2/2016. és az NGM/634/2/2016. számú NGM intézkedés és a fejezeti kezelésű előirányzatokból történő átcsoportosítás eredménye.

2.2.2. A saját bevételek teljesítése és a 2016. évi előirányzat-maradványok felhasználása összesen **372,9 millió Ft**

ebből:

- működési bevétel	235,1 millió Ft
- működési célú átvett pénzeszköz	1,5 millió Ft
- előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele	136,3 millió Ft
(- kötelezettségvállalással terhelt	136,3 millió Ft).

A tervezett kiadások fedezetét az előző évekhez hasonlóan nagyobb részt a költségvetési támogatás biztosította (93,3%). 2016-ban a Kúriának 43,0 millió Ft működési bevételi többlete keletkezett. A Kúria kiszámlázott intézményi működési bevételeinek túlnyomó része – eltérően más bírósági intézmények hatósági bevételeitől – a Legfőbb Ügyészség és a Fővárosi Ítéltábla közös épületben történő elhelyezéséhez kapcsolódó bevételből származik, mely tovább számlázásból származó bevételi többlet a dologi kiadásoknál előzetesen megfinanszírozott közüzemi-, és épületüzemeltetési költségek fedezetére, továbbá a

munkáltatót terhelő szociális hozzájárulási adó fizetési kötelezettség hiányának pótlására nyújtott fedezetet.

2016-ban felhalmozási bevétel nem keletkezett.

2.2.3. A kiadási előirányzat teljesítése 3.169,6 millió Ft

A kiadási előirányzat teljesítése kiemelt előirányzatonként:

- személyi juttatások	2.180,7 millió Ft
- munkaadókat terhelő járulékok és a szoc. hozzájárulási adó	619,7 millió Ft
- dologi kiadások	251,2 millió Ft
- felhalmozási kiadások	116,4 millió Ft
- egyéb működési célú kiadások	1,6 millió Ft.

2.2.3.1. Személyi juttatások

A személyi juttatások a legnagyobb részarányt képviselő kiemelt előirányzat a kiadásokon belül. A 2016. évi eredeti előirányzat (2 088,8 millió forint) fedezetet nyújtott a foglalkoztatottak személyi juttatásai között a munkavállalókat alanyi jogon megillető a Bjt.-ben és az Iasz.-ban előírt kötelezettségekre, valamint a külső személyi juttatások körébe tartozó kifizetésekre.

A személyi juttatásokra felhasznált összeg 2.180,7 millió forint, amely az **összes kiadás 68,8 %-át képezi.**

A foglalkoztatottak személyi juttatásaira teljesített kiadás **2.124,3 millió** forint, amely tartalmazza a Bjt. és az Iasz. alapján kifizetendő illetmények, kötelező előresorolások összegét, a készenléti, az ügyeleti, a helyettesítési díj, a túlóra, a jubileumi jutalom, a napidíj, a közlekedési költségtérítés és a cafetéria rendszer keretén belül a személyhez kapcsolódó költségtérítésekre került felhasználásra.

A **külső személyi juttatásokra kifizetett összeg 56,4 millió** forint, amely különösen az ítélezésben, illetve a bírói eljárásban közreműködő ülnökök, szakértők, tanúk, az oktatásban részt vevők megbízási díja, a felmentési idejét töltő munkavállalók részére a munka alóli tényleges felmentési időre kifizetett felmentési illetmény összegét tartalmazza.

2.2.3.2. A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó

A munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó címen az eredeti előirányzat 524,5 millió forint, a teljesített előirányzat 619,7 millió forint. Év közben kormányzati, irányító szervi, illetve intézményi hatáskörben egyenlegében 125,0 millió forint előirányzat növekedésre került sor.

2.2.3.3. Dologi kiadások

A dologi kiadások fedezetére 2016. évben az elemi költségvetésben 289,7 millió Ft került jóváhagyásra, amely megegyezik az előző évi eredeti előirányzattal. A gazdálkodási keretet bővítette az előző évi előirányzat-maradvány igénybevétele, az irányító szerv jóváhagyásával felhasznált 2016. évi bevételi többlet, valamint csökkentette az intézményi beruházásra, felújításra történő átcsoportosítások összege. Az előirányzat-változásokat figyelembe véve

dologi kiadásokra éves szinten 255,9 millió Ft állt rendelkezésre, melyből 2016-ben 251,1 millió Ft került felhasználásra a gazdálkodás zavartalanságának biztosítása érdekében.

2.2.3.4. Felhalmozási kiadások

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	2016. évi előirányzat		2016. évi teljesítés
	eredeti	módosított	
Beruházás	4,0	64,3	35,6
Felújítás		124,7	80,9
Felhalmozási kiadások összesen	4,0	189,0	116,5

Az eredeti előirányzat évközben 185,0 millió forinttal növekedett. Ennek forrása az előző évi intézményi maradvány felhasználása, belső megtakarítás átcsoportosítása és a fejezeti kezelésű előirányzatok átcsoportosításából adódik.

2.2.4. A 2016. évi előirányzat-maradvány alakulása:

Az intézmény 2016. évi jóváhagyandó előirányzat-maradványa **143,9 millió forint**, amely teljes egészében kötelezettségvállalással terhelt.

2.2.5. A 2. cím Kúria 2016. évi összevont mérlegfőösszegének értéke 1.279,2 millió forint, amely az előző évi értékhez képest 4,2 %-os növekedést mutat. A saját tőke mérleg értéke 994,7 millió forint.

A befektetett eszközök értéke 42,7 millió Ft-tal növekedett az előző évihez képest.

A Balatonszemesi üdülők Országos Bírósági Hivatal vagyonkezelésébe történő átadása következtében az ingóságok értékében 1,5 millió Ft vagyonsökkenés történt.

2.3. 3. cím Fejezeti kezelésű előirányzatok

A 3. cím Fejezeti kezelésű előirányzatok 2016. évi költségvetési előirányzatainak változása

millió forintban, egy tizedessel

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás
2015. évi C. törvény szerinti előirányzat	9 650,0		9 650,0	1 511,9
Módosítások jogcímenként				
Bevételi többlet	2 623,7	2 623,7		
Előirányzat maradvány igénybevétele	14 783,2	14 783,2		
Átcsoportosítás intézményi előirányzatra	-5 305,4		-5 305,4	-1 510,3
2016. évi módosított előirányzat	21 751,5	17 406,9	4 344,6	1,6

A 3. cím Fejezeti kezelésű előirányzatok 2016. évi előirányzatai és azok teljesítésének alakulása:

Megnevezés	2015. évi tény	2016. évi eredeti előirányzat	2016. évi törvényi módosított előirányzat	2016. évi módosított előirányzat	2016. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					% -ban	
Kiadás	4 066,6	9 650,0	9 650,0	21 751,5	14 793,9	363,8	68,0
ebből: személyi juttatás	10,8	1 511,9	1 511,9	1,6	1,6	14,8	100,0
Bevétel	0,0	0,0	0,0	2 623,7	2 623,7		100,0
Támogatás	4 276,7	9 650,0	9 650,0	4 344,6	4 344,6	101,6	100,0
Költségvetési maradvány	14 783,2	–	14 783,2	14 783,2	14 783,2	100,0	100,0

A Bíróságok fejezeti kezelésű előirányzatainak felhasználása többnyire az intézményeknél teljesült, ennek következtében az egy-egy célt szolgáló előirányzat előirányzat-módosítással leadásra került az intézményekhez.

2.3.1. Budapest Környéki Törvényszék rekonstrukciója

A fejezeti kezelésű soron lévő eredeti előirányzat összege 1.005,1 millió forint, mely az előző évről átfordult maradvány következtében 11.744,5 millió forintra módosult, mely összegből 2016. évben 10.753,5 millió forint teljesült. A beruházás összege az M3 Irodacenter épület tulajdonjogának megszerzésének a fedezetét biztosította.

2.3.2. Igazságszolgáltatás beruházásai

A bírósági szervezetek vagyonkezelésében és bérletében 2016-ben országosan 184 ingatlan található. A Bírósági fejezet kezelésében, bérletében lévő épületek nettó alapterülete 441.177 m². E hatalmas méretű, szerteágazó funkciójú, jelentős részében leromlott állapotú ingatlanvagyon fenntartásáról, megújításáról kell évről évre gondoskodni.

Az igazságszolgáltatás beruházásai fejezeti kezelésű előirányzati kerete biztosítja a bírósági épületek kisebb felújításait, teljes körű rekonstrukcióit, melyek közül sok, csak több éven áthúzódó beruházás eredményeként tud megvalósulni.

2015. évben megkezdett és 2016. évben folytatódó, több éven áthúzódó beruházások érintik az Debreceni Törvényszék, Egri Törvényszék épületeinek rekonstrukcióját, valamint Gödöllői Járásbíróság épületének teljes körű rekonstrukcióját.

A nagyobb beruházásokon túlmenően az igazságszolgáltatás beruházásai keret terhére 12 Törvényszék 18 helyszínén, az érintett bíróságok számára elodázhatatlan, elsősorban energetikai jellegű fejlesztés került megvalósításra. Ilyen volt például a teljesség igénye nélkül:

- Székesfehérvári Törvényszék – elektromos hálózat felújítás II. ütem;
- Szombathelyi Törvényszék – zárófüdém hőszigetelés;
- Nyíregyházi Törvényszék – „A” és „B” szárny zárófüdém hőszigetelés;

- Szekszárdi Törvényszék, Bonyhádi Járásbíróság –á külső felújítás III. ütem (tető szigetelés, csapadékvíz-elvezetés).

2.3.3. Fejezeti egyensúlybiztosítási tartalék

A felsőkorhatár leszállítása miatt felmentett bírák részére elmaradt illetmény, annak járulékai és átalány-kártérítése címen kifizetendő összeg fedezetére szolgál.

2.3.4. Kincstári számlavezetési díj kiadásai

Az előirányzatból a fejezeti kezelésben lévő előirányzatoknál jelentkező számlaforgalom után fizetendő díjak valamint tranzakciós díjak kerültek teljesítésre.

2.3.5. Fejezeti tartalék

Az 1821/2016. (XII.22) Kormányrendelet értelmében 1.770,2 millió forint - 2015. évi költségvetési maradvány - visszafizetésre került a fejezeti tartalék terhére.

dr. Handó Tünde
elnök

INTÉZMÉNYEK	TÖRZSKÖNYVI AZONOSÍTÓ	HONLAPOK CÍMEI
Kúria	304 001	www.birosag.hu
Fővárosi Ítéltábla	597 320	www.birosag.hu
Debreceni Ítéltábla	597 924	www.birosag.hu
Győri Ítéltábla	597 913	www.birosag.hu
Pécsi Ítéltábla	597 331	www.birosag.hu
Szegedi Ítéltábla	597 319	www.birosag.hu
Fővárosi Törvényszék	311 399	www.birosag.hu
Balassagyarmati Törvényszék	311 410	www.birosag.hu
Budapest Környéki Törvényszék	311 409	www.birosag.hu
Debreceni Törvényszék	311 421	www.birosag.hu
Egri Törvényszék	311 432	www.birosag.hu
Győri Törvényszék	311 454	www.birosag.hu
Gyulai Törvényszék	311 465	www.birosag.hu
Kaposvári Törvényszék	311 476	www.birosag.hu
Kecskeméti Törvényszék	311 487	www.birosag.hu
Miskolci Törvényszék	311 498	www.birosag.hu
Nyíregyházi Törvényszék	311 508	www.birosag.hu
Pécsi Törvényszék	311 519	www.birosag.hu
Szegedi Törvényszék	311 520	www.birosag.hu
Székesfehérvári Törvényszék	311 542	www.birosag.hu
Szekszárdi Törvényszék	311 531	www.birosag.hu
Szolnoki Törvényszék	311 553	www.birosag.hu
Szombathelyi Törvényszék	311 564	www.birosag.hu
Tatabányai Törvényszék	311 443	www.birosag.hu
Veszprémi Törvényszék	311 575	www.birosag.hu
Zalaegerszegi Törvényszék	311 586	www.birosag.hu
Országos Bírósági Hivatal	795-966	www.birosag.hu
Fejezeti kezelésű előirányzatok	329 189	